

KEHTNA
VALD

KEHTNA VALLA ARENGUKAVA

20
35

UUENDATUD 2026

1. Sisukord

1. Sisukord.....	2
2. Sissejuhatus	3
3. Hetkeolukorra ülevaade	4
Üldandmed	4
Peamised tugevused ja arengueeldused	6
Peamised nõrkused ja arengutakistused.....	6
4. Missioon, visioon ja väärtused	8
Missioon	8
Visioon aastaks 2035	8
Ühised väärtused.....	8
5. Strateegilised eesmärgid, alaeesmärgid ja tegevussuunad	9
Strateegilised eesmärgid	9
Alaeesmärgid ja tegevussuunad	9
Võtmeindikaatorid.....	14
6. Arengukava rakendamine	15
Lisa 1: Paikkondlikud arenguteekaardid	16
Koond	16
Eidapere-Lokuta paikkond	17
Ingliste paikkond	18
Järvakandi paikkond	19
Kaarepere paikkond	21
Keava paikkond.....	22
Kehtna paikkond.....	24
Lelle paikkond.....	25
Lisa 2: Tegevuskava ja investeringute kava 2035	27
Lisa 3: Kehtna valla profiil.....	31
Lisa 4: Tulevikustsenaariumid.....	48

2. Sissejuhatus

Kehtna valla arengukava aastani 2035 määratleb valla pikaajalise arendamise strateegia, mida viiakse ellu regulaarselt uuendatud ja avalikustatud lühemaajalise tegevuskava ning eelarvestrateegia alusel.

Arengukava koostamine oli laiapõhjaline ja kaasav protsess, millesse andis oma panuse mitusada valla aktiivset kodanikku. Dokumendi koostamisel töötati läbi kõik olulisemad riiklikud, maakondlikud ja Kehtna valla arengudokumendid, viidi läbi kaks suuremat strateegiaseminari ning korraldati neli valdkondlikku ja seitse piirkondlikku arutelukohtumist.

Olulisemad arengukava koostamise alusdokumendid:

- Kehtna valla arengukava 2023–2026 (vastu võetud 28.09.2022)
- Raplamaa arengustrateegia 2035+ ja tegevuskava 2023–2026 (vastu võetud 17.02.2023)
- Eesti pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (vastu võetud 12.05.2021)

Arengukava teeb kokkuvõtte käesolevast olukorrast, sõnastab valla pikaajalise visiooni ja neli strateegilist eesmärki selleni jõudmiseks, määratleb peamised alaeesmärgid, tegevussuunad ja mõõdikud tulemuslikkuse hindamiseks. Arengukava lisad kirjeldavad valla seitsme piirkonna arenguvalikuid ja eesmärke ning võimalikke arengustenaariume valla tuleviku kavandamiseks. Samuti on kogukondade kaasamise abil sõnastatud peamised väärtused, millest kõik osapooled peaksid valla arendamisel edaspidi lähtuma.

Järgneval kümnendil seisab Kehtna valla ees mitmeid suuri väljakutseid, kuid samal ajal on vallal mitmeid tugevusi ja eeliseid, mida enda kasuks nutikalt tööle panna. Selleks tuleb lähiaastatel tähelepanu pöörata järgnevalete fookusteemadele:

1. **Elanike arvu** langustrendi peatamine ja elanike arvu kasvatamine.
2. Soodsate tingimuste loomine **ettevõtluse** arenguks.
3. **Valla taristu**, sh teedevõrgu arendamine ning transpordiühenduste kaasajastamine.
4. **Piirkondlike kogukondade** toetamine ja võimestamine.
5. **Keskkonnasäästlike** lahenduste maksimaalne rakendamine.
6. Kvaliteetse **elukeskonna** tagamine kogu inimese elukaare ulatuses, sh heal tasemel hariduse ja kultuuri pakkumine, sotsiaalhoolekande teenuste kättesaadavuse laiendamine ning sportimis- ja liikumisharrastuse võimaluste arendamine.
7. **Elanikkonnakaitse** ja kriisivalmiduse võimekuse suurendamine.
8. Kehtna valla **identiteedi** tugevdamine, eristuvate kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine ning turismivõimaluste mitmekesistamine.
9. **Juhtimiskvaliteedi** tõstmine ja süsteemne personalitöö vallavalitsuses ja hallatavates asutustes loovad eeldused kvaliteetseks ja kogukonna hüvangule suunatud avalike teenuste osutamiseks.

3. Hetkeolukorra ülevaade

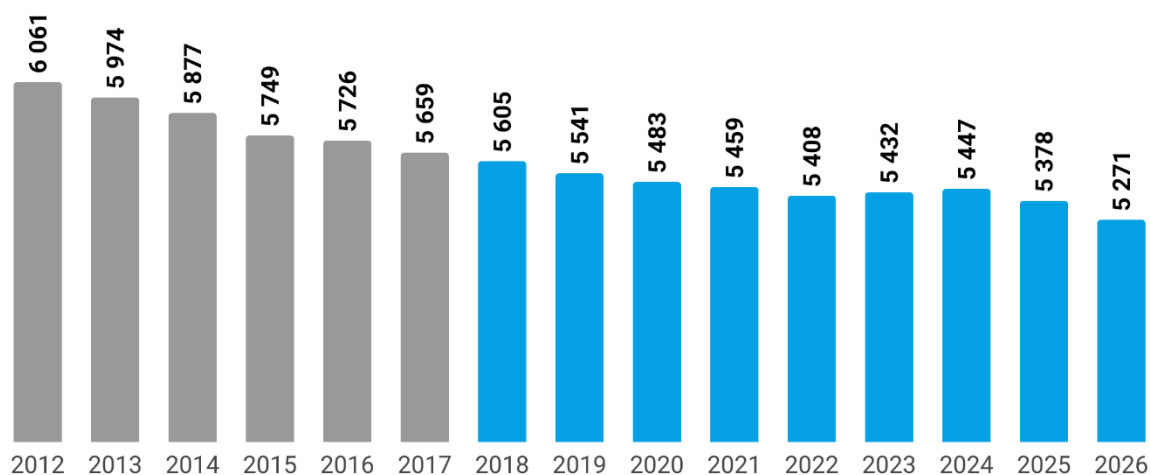
3.1. Üldandmed

Kehtna vald paikneb Rapla maakonna lõunaosas ulatudes põhjast lõunasse ligi 40 km ja idast läände ligi 15 km. Kehtna valla naabriteks on Rapla vald ja Märjamaa vald Rapla maakonnast, Türi vald Järva maakonnast ja Põhja-Pärnumaa vald Pärnu maakonnast. Valla halduskeskuseks on Kehtna alevik. Kehtna vald tänastes piirides moodustus pärast kohaliku omavalitsuse korralisi valimisi oktoobris 2017, kui haldusreformi käigus ühinesid endine Kehtna vald ja Järvakandi vald.

Rahvastik

Kehtna vallas elas Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2026 kokku 5271 elanikku. Viimase kümne aasta trendid näitavad elanike arvu järjepidevat langust. Kui aastatel 2020–2024 elanike arv stabiliseerus ning isegi pisut kasvas, siis 2025. ja 2026. aastal on langus jätkunud. Alates valdade ühinemisest on elanike arv langenud ligi 6%. Elanike arvult on tegemist Rapla maakonna väikseima omavalitsusega.

Kehtna valla elanike arv 2012–2025

Kehtna valla elanike arv, perioodil 2012–2017 on liidetud kokku Kehtna valla ja Järvakandi valla elanike arvud, alates 2018 on kajastatud ühinenud valla näitajaid. Allikas: Rahvastikuregister

2025. a sündis Kehtna vallas 41 last, samal ajal suri 83 inimest, seega on loomulik iive tugevalt negatiivne. Seda ei kompenseeri ka ränne. 2025. aastal kolis valda 217 inimest, lahkus aga 280 inimest, mis teeb rändesaldoks -63 elanikku.

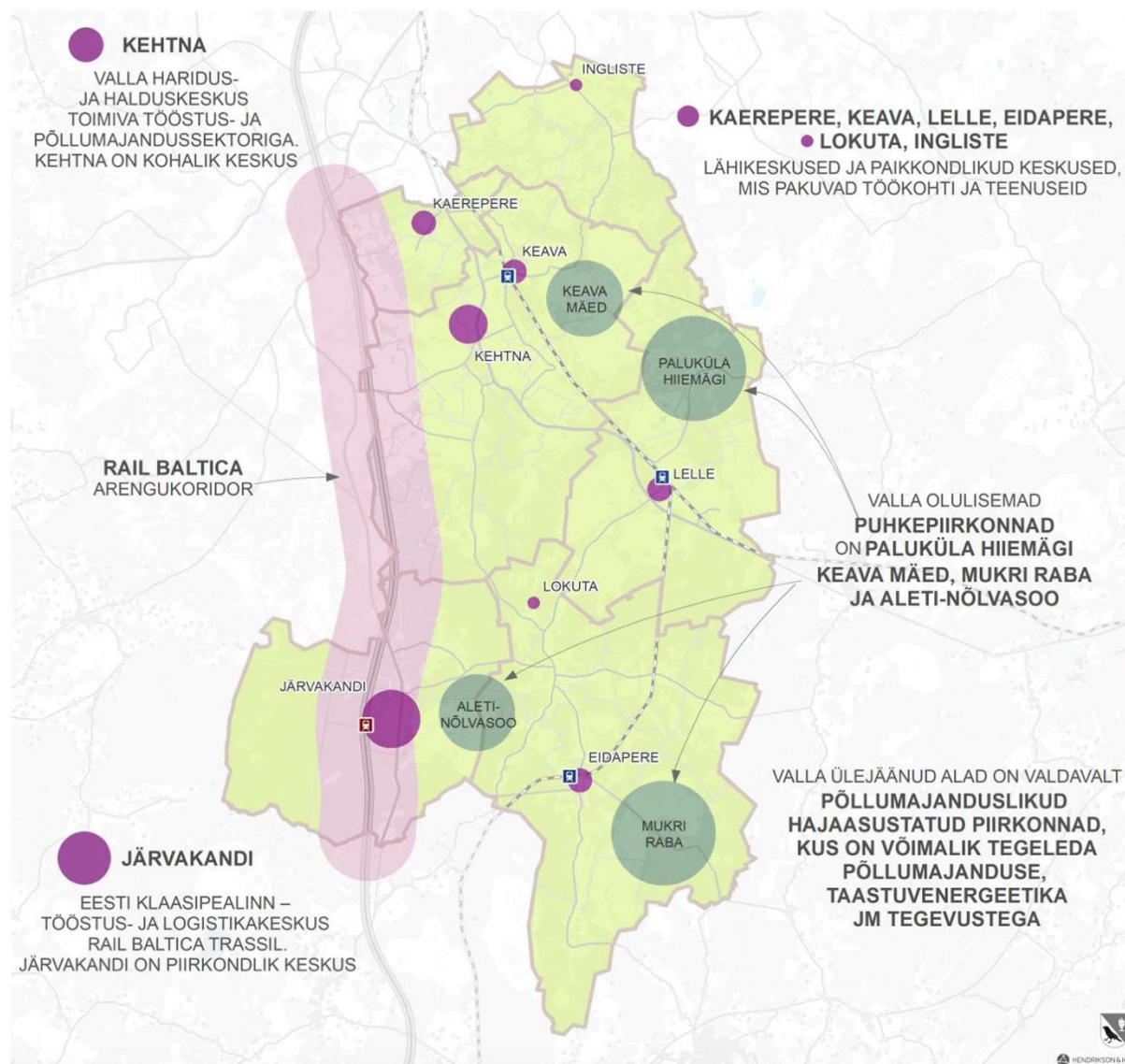
01.01.2026 seisuga moodustab tööealise elanikkonna (19–64) osakaal kogurahvastikust 55,8%, eakaid (65 ja vanemad) on 24% ning alaealisi (18 ja nooremad) 20,2%, mis tähendab, et nooremaelaste pealekasv ja siirdumine tööturule on tagasihoidlik, samal ajal suureneb eakate osakaal elanikkonnast. Kui 2020. a oli 0–6-aastaste laste arv vallas 399, siis 2026. a seisuga 50 võrra vähem ehk 349. Kuna laste arv kõigub aastate lõikes olulisel määral, on see väljakutse haridusasutustele lasteaia ja koolikohtade ning kvaliteetsete õpitingimuste tagamiseks.

Paikkonnad

Vallas on üks alev (Järvakandi), viis alevikku (Kehtna, Kaerepere, Lelle, Keava, Eidapere) ja 43 küla. Arengukava koostamisel eristati vallas 7 paikkonda, mille kohta koostati detailsem arenguvaade: Eidapere-Lokuta, Ingliste, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle.

Perioodil 2015–2025 on paikkondadest kõige suurema elanikkonna vähenemisega Järvakandi (-138 elanikku), Kehtna alevik (-107), Kaerepere alevik (-43) ja Eidapere alevik (-39). Elanikkond on jätkanud vähenemist ka Lokuta, Lau, Kumma ja Linnaaluste külates. Mõningane kasv on olnud vaadeldaval perioodil Ohekatku külas

(+24), Keava alevikus (+19) ja Kābikūla külas (+14). Kehtna valla paikkondadest on kõige noorema elanikkonnaga Kaerepere, Kehtna-Keava ja Inglise paikkonnad, kõige eakam on elanikkond Järvakandi paikkonnas.

Kehtna ruumilise arengu põhimõtted (Kehtna valla üldplaneering, kinnitatud 20.06.2023)

Maakasutus

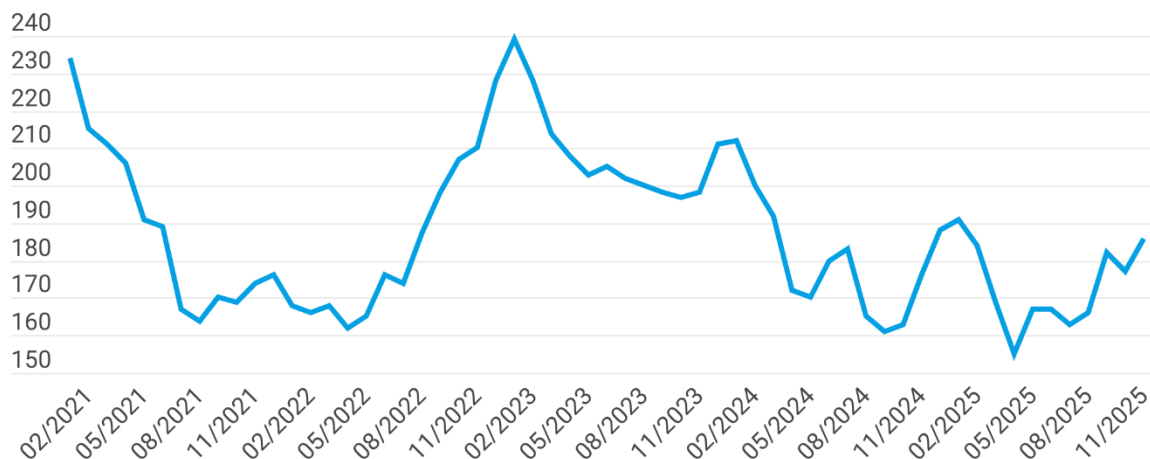
Kehtna valla üldpindala on maakatastri andmetel 31.12.2025 seisuga 51 195 ha, millest 28 050 ha (54,8%) moodustab metsamaa, 12 360 ha (24,1%) haritav maa, 1 198 ha (2,3%) looduslik rohumaa, 9 290 ha (18,1%) õuemaad ja muu maa. Kehtna vallas on 4 hoiuala (Kõnnumaa, Mukri, Kastna, Nõlvasoo), 5 looduskaitseala (Mukri, Taarikõnnu, Tillniidu, Tõrasoo, Kāru), 3 maastikukaitseala, 12 püsielupaika, 15 kaitsealust üksikobjekti, 5 kaitsealust parki ja 4 kaitsealust puistut. Lisaks Kõnnumaa maastikukaitsealale ulatuvad Kehtna valda Natura 2000 võrgustiku aladena keskkonnaregistris registreeritud 9 loodusala, 2 linnuala ja 2 rahvusvahelist linnuala. Natura alad hõlmavad ca 103,6 km² ehk ligikaudu 20% valla pindalast.

Tööhõive

Keskmine brutokuupalk oli Kehtna vallas 2024. a 1674 eurot (aastane tõus 7,1%), mis moodustab 105% Rapla maakonna keskmisest (1593 eurot) ja 85% kogu Eesti keskmisest (1981 eurot). Brutokuupalga mediaan oli samal ajal 1453 eurot.

Töötajate arv on viimastel aastatel langenud ligi saja inimese võrra 1400 töötajani. Töötute arv on Kehtna vallas viimase 5 aasta jooksul pigem vähenenud. Kui 2023. a jaanuaris oli Töötukassa andmetel Kehtna vallas 239 registreeritud töötut, siis 2024. a jaanuaris 212 ja 2025. a alguse seisuga 191 registreeritud töötut.

Registreeritud töötud 2021-2025

Registreeritud töötud kohalikus omavalitsuses kuu lõpu seisuga. Allikas: Töötukassa

3.2. Peamised tugevused ja arengueeldused

- Logistiliselt suure potentsiaaliga **asukoht**, head ühendused Rapla ja Tallinnaga. Rail Baltica arendamine parandab neid ühendusi veelgi, eriti puudutab see Järvakandi piirkonda. Pakkudes looduslähedast elukeskkonda, võimaldab Tallinna suhteline lähedus saada inimestel samal ajal osa suurlinna hüvedest.
- Mitmekesine, puhas ja hästi säilinud **looduskeskkond** ja palju võimalusi looduses liikumiseks.
- Kehtna vald on turvaline, rahulik ja peresõbralik **elukeskkond**.
- Tugevad ja aktiivsed **piirkondlikud kogukonnad**, kes soovivad panustada oma kodukoha ja valla arengusse.
- Mitmekülgne ja innovaatiline **ettevõtlusmaastik** (väikeettevõtlus, põllumajandus, Järvakandi tööstusala ja klaasiklaster, kaugtöövõimalused).
- Vallas paikneb pikkade traditsioonidega ja kaasaegne **Raplamaa Rakenduslik Kolledž**, millel on potentsiaali meelitada piirkonda noori ja teadustegevust kaugemalt Eestist ning kujuneda oluliseks piirkonna arengumootoriks.
- **Tervislikke eluviise** toetav keskkond, hulgaliselt **võimalusi sportimiseks ja liikumisharrastusega** tegelemiseks, sh suurepärased võimalused looduses liikumiseks.
- Kodulähedane ja kvaliteetne **haridusvõrk**, mis annab lastele võimaluse saada haridust kuni põhikooli lõpuni. Lisaks toetavad laste mitmekülgset haridusteed **huvihariduse ja -tegevuse** kaudu Kehtna Kunstide Kool ning noortekeskused.
- Vallas on aktiivne **kultuuri- ja seltsielu** ning mitmekülgne kultuuriasutuste võrgustik rahvamajade ja raamatukogude näol.
- **Järvakandi klaasiklaster**, mis koondab endas lisaks Klaasikeskusele ka haridusasutusi, ettevõtteid ja organisatsioone, väärtustab piirkonna klaasitööstuse ajalugu ning loob uusi töökohti.

3.3. Peamised nõrkused ja arengutakistused

- Valla elanike arv on olnud aastakümneid **langustrendis**. Elanikkond on pidevalt vähenenud ja vananenud, paljud noored lahkuvad õpingutele ja tööle, vähesed naasevad koduvalda tagasi.

- Valla elanike arvu kasvu takistab piiratud **kinnisvaraturg**, sobiva elamufondi nappus ning uute kinnisvaraarenduste vähesus, mida omakorda pärsib üldine majandusolukord, kõrged intressimäärad ja pankade vähene valmidus laenu andmisel maapiirkondadesse kodu soetamiseks.
- **Valla taristu** arendamine ja korrashoid, sh teed, valgustus, elamufond vajab suuremahulisi investeeringuid. Puudub kogu valda tervikuna kattev **kiire internetiühendus**. Joogivee kvaliteet on mõnedes piirkondades kehv.
- Valla areng on **piirkondlikult ebaühtlane** ja eri paikkondade arengutasemete vahed (sh elanike arvu muutus) suurenevad. Rasked otsused avalike teenuste kärpimiseks tabavad eriti valusalt keskusest kaugemaid piirkondi.
- Igal tasandil on puudus **spetsialistidest**, nt hariduses on vajalik säilitada õpetajate järelkasv ning tugispetsialistide olemasolu.
- Valla **investeermisvõimekus** suuremahuliste investeeringute tegemiseks on piiratud.
- **Sotsiaalhoolekande** teenuste arendamiseks puudub vanemaealistele mõeldud sotsiaalmaja või teenusmaja ning kaasaegne hooldekodu.
- Ettevõtluse arengut **piirab kvalifitseeritud tööjõu** nappus. Valla keskmine palgatase jääb võrdluses ülejäänud maakonnaga ning kogu Eestiga maha, puudus on kõrgepalgalistest töökohtadest ja ekspordivõimelistest ettevõtetest.
- **Valla tuntus** nii sise- kui välisturistide hulgas on madal, turismisektori mahud ja arendused on tagasihoidlikud. Puudus on üleriigilise ulatusega märgilistest kultuuri- ja spordisündmustest, millel oleks potentsiaali meelitada suuremal hulgal külastajaid ja jätta seeläbi kohalikku majandusse turismitulusid.
- Pidevalt tuleb vaeva näha **usalduse** tekitamisega vallajuhtimise ja kogukondade vahel. Inimesed soovivad olla senisest rohkem **kaasatud**, samuti soovetakse, et otsused oleksid läbipaistvamad ja laiapõhjalisemad.
- Vallas elab inimesi, kes kasutavad küll valla teenuseid ja hüvesid, kuid kes on oma **maksutulu** suunanud teistesse omavalitsustesse. Eelarve väiksuse tõttu on vallal keeruline konkureerida suuremate omavalitsustega kodanikele pakutavate hüvede osas.

4. Missioon, visioon ja väärtused

4.1. Missioon

Kehtna valla missioon on luua tingimused täisväärtuslikuks eluks kogu elukaare ulatuses looduslähedases, turvalises ja eneseteostust võimaldavas keskkonnas.

4.2. Visioon aastaks 2035

Kutsuv, kogukondlik ja kestlik Kehtna vald

- **Kutsuv Kehtna vald** on suurepärase paik elamiseks, töötamiseks ja külastamiseks.
- **Kogukondlik Kehtna vald** on ühtehoidev, aktiivne, kaasav ja tugeva kohaliku identiteediga.
- **Kestlik Kehtna vald** on roheline, puhas, keskkonnahoidlik ja säästlikult arenev.

4.3. Ühised väärtused

Oleme üheskoos kokku leppinud, et lähtume oma otsustes, suhtluses ja tegevustes järgmistest põhimõtetest:

- Julgeme unistada ja otsustada.
- Näeme probleemides võimalusi.
- Oleme oma koduvalla üle uhked.
- Väärtustame iga inimest.
- Suhtleme avatult ja lugupidavalt.

5. Strateegilised eesmärgid, alaeesmärgid ja tegevussuunad

5.1. Strateegilised eesmärgid

Kehtna vald püstitab visioonini jõudmiseks neli strateegilist eesmärki:

1. Kehtna vald on tugeva identiteedi ja kogukonnatundega kasvava elanikkonnaga omavalitsus.
2. Kehtna vald on head elujärke võimaldav ettevõtlik ja arenev omavalitsus.
3. Kehtna vald on looduslähedane ja keskkonnahoidlikult tegutsev omavalitsus.
4. Kehtna vald on vastutustundlikult, kaasavalt ja uuendusmeelselt juhitud haldussuutlik omavalitsus.

5.2. Alaeesmärgid ja tegevussuunad

1. Kehtna vald on tugeva identiteedi ja kogukonnatundega kasvava elanikkonnaga omavalitsus.

Alaeesmärgid ja tegevussuunad:

1.1. Loovust ning arengut igakülgset toetav haridussüsteem.

- Kaasava hariduse põhimõtteid arvestava ning ennastjuhtivat õppimist soodustava õpikeskkonna rakendamine kvaliteetse alus- ja üldhariduse võimaldamiseks kõikidele lastele ja noortele, sh lapse arenguvajadustest lähtuvate rühma- ja tugilahenduste rakendamine alushariduses.
- Eristuvate ja noortele atraktiivsete valikuvõimaluste (valikained, kallakuga koolid ja klassid, projektiõppe lahendused, ettevõtliku kooli põhimõtted) loomine õppetegevuse mitmekesistamiseks. Valla koolide lõpetajad jätkavad edukalt gümnaasiumiastmes või kutsehariduses.
- Haridusvõrgu ja noortekeskuste reformi elluviimine ning toimimise tagamine eesmärgiga muuta lasteaegade- ja koolide ning noortekeskuste (ANK) võrgustik ning juhtimisstruktuur jätkusuutlikuks. Reformi läbiviimisel lähtutakse Haridusvaldkonna arengukavas 2021–2035 kokku lepitud põhimõttest tagada alusharidus ning I ja II kooliaste lapsele võimalikult kodu lähedal, kolmanda kooliastme koondumine valla/linna piirkondlikesse keskustesse.
- Motiveerivate tingimuste loomine õpetajate, tugipersonali ja noorsootöötajate kaasamiseks ning järelkasvu tagamiseks, haridus- ja noorsootöö valdkonna professionaalide tunnustamine ja arenguvõimaluste loomine, sh õpetajate karjäärimudeli rakendamine, mis toetab professionaalset arengut, pädevuste kasvu ning erinevate rollide ja vastutustasemetega kujunemist.
- Mitmekülgsete ja kättesaadavate võimaluste pakkumine huvihariduses, huvitegevuses ja noorsootöös osalemiseks, noorte kaasamine neid puudutavate otsuste langetamisel. Eriti oluline on laiendada loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia õppe ja kultuurihariduse võimalusi.
- Kaasaegset haridust toetava füüsilise keskkonna väljaarendamine, sh tänapäevaste ja multifunktsionaalsete hoonete arendamine, koolide varustamine uusimate tehnoloogiliste vahenditega, mobiilse noorsootöö võimaluste väljaarendamine.
- Vaimset ja füüsilist tervist edendava koolisüsteemi toetamine, liikuma kutsuva kooli ja kiusamisvaba kooli põhimõtete rakendamine, erivajadustega laste märkamine ja süsteemi toetamine (alushariduses erirühmade loomine, alus- ja üldhariduses tugispetsialiste kaasamine), kaasava hariduse rakendamise toetamine, sh andekate laste arengu toetamine nende võimete maksimaalsel rakendamisel.
- Täiskasvanuhariduse toetamine ja elukestva õppe võimaluste laiendamine.

1.2. Laiapõhjaline ja kaasaegne sotsiaalkaitse süsteem kogu elukaare ulatuses.

- Varajase märkamise ja sekkumise süsteemi arendamine elukaare ulatuses terviseriskide ja tõrjutuse vähendamise eesmärgil.

- Laste heaolu suurendavate integreeritud teenuste ja sekkumiste väljaarendamine (sh erivajadusega, käitumisprobleemidega ja traumakogemusega lastele). Abivajavatele lastele hooldusperede võimaldamine.
- Kvaliteetsete ja kättesaadavate esmatasandi tervishoiuteenuste võimaldamine.
- Multifunktsionaalse sotsiaalmaja (sh sotsiaalsed elamispinnad, varjupaik, erivajadustega inimeste päevakeskus ja administratsiooniruumid) rajamine Kehtnasse ning võimalusel ka teistesse piirkondadesse (näiteks moodulmaja lahendusena), soodustades abi vajavate inimeste iseseisvat toimetulekut.
- Kehtna valla hooldekodude koondamine kompaktse(te)sse ja kaasaegse(te)sse hoonetekompleksi(desse). Teenusmajade kontseptsiooni väljaarendamine ja rakendamine, mis on mõeldud inimestele, kes saavad ise endaga hakkama.
- Eakate päevakeskuste arendamine ja koduteenuste võrgustikupõhise toimimise laiendamine ning vabatahtlike suurem kaasamine. Eakate aktiivne kaasamine ühiskonnaellu.
- Erivajadustega inimestele (sh puuetega inimesed, eakad, väikelapsed jt) ligipääsuvõimaluste laiendamine avalikes hoonetes, vallas toimuvatel kultuuri- ja spordisündmustel ning teistes avalikes kohtades. Aastal 2035 peaks 100% vallas toimuvatest sündmustest olema kõigile ligipääsetavad.

1.3. Aktiivne kultuuri- ja seltsielu ning aktiivne osalemine kultuuritegevustes.

- Kultuuritegijate, -juhendajate, -õpetajate ja -eestvedajate toetamine, tunnustamine, motiveerimine ning järelkasvu tagamine. Kultuuri- ja haridusvaldkonna koostöö ning lõimumise tihendamine ja kodu- ning kultuuriloolise uurimistegevuse toetamine.
- Mitmekülgse kultuurielu võimaldamine, soodustades eri kultuurisündmuste, seltside, ringide ja kollektiivide tegevust ning toetades kultuurisündmuste elluviimist ning tegijate omavahelist koostööd, tagades kultuuritegevustes osalemise võimalused erinevatele sihtrühmadele.
- Tugeva kultuuriasutuste võrgustiku säilitamine (rahvamajade, seltsimajade, raamatukogude ja klaasimuuseumi näol), mis panustab kogukondade arengusse, pakub sisutihedat ja mitmekülgset vaba aja veetmise võimalust, toetab loovuse arengut ning aitab tugevdada identiteeti. Kultuuritaristu pidev kaasajastamine eesmärgiga varustada hooned tänapäevase tehnoloogiaga, laiendada hoonete riskasutust ning parandada ligipääsetavust ja kasutusmugavust erinevate vajadustega inimestele.
- Regionaalse või üleriigilise ulatusega kultuurisündmus(t)e väljatöötamine koostöös erasektoriga, mis aitaks tõsta valla üldist tuntust ning soodustaks kultuuriturismi arengut. Kultuuri- ja loodusturismi pakkumist sidudes põnevate marsruutide väljatöötamine ja turundamine.

1.4. Vaimselt ja füüsiliselt terved inimesed.

- Kaasaegse spordi- ja liikumisharrastuse taristu järjepidev arendamine, sh nii hoonete kui ka matkaradade, kergliiklusteede ja välisrajatiste näol.
- Haridusasutuste ja kogukondade kasutuses oleva spordi- ja liikumistaristu arendamine ning kaasajastamine.
- Kodulähedaste vabas õhus aastaringse liikumise ja sportimise võimaluste laiendamine (mh mängu- ja spordiväljakud, rulapargid, kettagolfi rajad).
- Laste, noorte ja täiskasvanute sporditegevuste süsteemne arendamine spordialade põhiselt. Tervislike eluviiside propageerimine kogu elukaare ulatuses. Lastele- ja noortele suunatud liikumisharrastuse projektide ja algatuste toetamine, sidudes seejuures nii liikumise, uimastiennetuse, tervisliku toitumise kui ka muud koolinoorte tervisekäitumist mõjutavad tegurid.

1.5. Elujõulised ja terved piirkondlikud kogukonnad.

- Kõikides piirkondades kogukonnamajade funktsiooni omavate keskuste toetamine, sealjuures võib kogukonnamajana tegutseda ka raamatukogu või rahvamaja.
- Avatud, regulaarne ja läbipaistev suhtlus vallajuhtide ja kõikide piirkondade katusorganisatsioonide või esindajatega. Kogukondade kaasamine vallaelu puudutavatesse aruteludesse ja otsustusprotsessidesse on järjepidev ning läbimõeldud.
- Piirkondlike kogukondade omavahelise koostöö ja läbikäimise soodustamine. Eri paikkondade tutvustamine, tunnustamine ning ühisprojektide ja sündmuste kaudu paikkondade sidususe soodustamine kogu valla ulatuses.
- Valla tasakaalustatud arengu soodustamine, võttes arvesse piirkondade erinevaid arenguvajadusi ning -eeldusi.
- Külavanemate võrgustiku tugevdamine ning külavanemate tegevuse toetamine.

2. Kehtna vald on head elujärke võimaldav ettevõtlik ja arenev omavalitsus.

Alaeesmärgid ja tegevussuunad:

2.1. Elu- ja ettevõtluskeskkonna arengut toetav tänapäevane avalik taristu.

- Läbimõeldud ja tasakaalustatud planeerimistegevuse kaudu tingimuste loomine uute elamispindade arendamiseks, elamuehituseks sobilike alade ja nende arenguvajaduste kaardistamine. Kinnisvaraalse info koondamine ja valda elama asumise võimaluste sihipärane turundamine, sh noortele professionaalidele soodustuste pakkumine valda elama ja töötama asumiseks.
- Vallasisest ja -välist sidusust soosivate paindlike ja vajaduspõhiste transpordiühenduste arendamine. Rail Baltica arengutest tulenevate võimaluste ärakasutamine.
- Valda läbiva ühistranspordi logistika optimeerimine, nõudepõhise transpordi rakendamine kaasates kõiki partnereid.
- Taastuvatel kütuseallikatel põhinevate transpordiviiside (elektriautod ja -bussid) soodustamine, luues eeldused kogu valda katva laadimisvõrgu arendamiseks koostöös erasektoriga.
- Teede ja tänavate korrashoid ja arendamine, mustkattega asulaväliste teede osakaalu suurendamine ning liikumiskeskonna ja kergliiklusteede võrgustiku arendamine. Liiklusohutuse suurendamine ning asulate valgustussüsteemi arendamine eesmärgiga tagada turvaline avalik ruum ja energiatõhusus.
- Kvaliteetsete ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuste väljaarendamine ning pakkumine. Kogu valla ulatuses kvaliteetse joogivee tagamine.
- Kiire internetiühenduse (sõltuvalt parimatest olemasolevatest tehnoloogiatest) tagamine kogu valla territooriumil, eesmärgiga toetada inimeste kaugtöövõimalusi ning tehnoloogiapõhiste ettevõtete rajamist.
- Heakorrastatud, turvalise ja kvaliteetse avaliku ruumi arendamine, rohealade ja mälestiste korrastamine, avalike mänguväljakute ning spordiplatside rajamine ja heakorra tagamine.

2.2. Uuenduslikku ja keskkonnasõbralikku ettevõtlust soosiv keskkond.

- Järvakandi tööstuspargi arendamine, sh Rail Baltica raudteeharu ühenduse planeerimine, tööstusala aktiivne turundamine ettevõtjatele koostöös maakondlike ja üleriigiliste partneritega.
- Järvakandi klaasiklastri arendamine üleriigilise mõjuga valdkondlikuks arendus- ja kompetentsikeskuseks, Järvakandi kujundamine Eesti klaasipealinnaks.

- Teadmis põhise ja innovaatilise ning kõrge lisandväärtusega ettevõtluse soodustamine, sh tehnoloogiaettevõtlus, ringmajandus, innovaativne põllumajandus ja mahetootmine, puidu väärimine, toidutööstus, energiaettevõtlus, loomeetevõtlus jm.
- Koostöös haridus- ja teadusministeeriumiga Raplamaa Rakenduslik Kolledži baasil üleriigilise tähtsuse ja mõjuga rasketehnika innovatsioonikeskuse väljaarendamine, millel on teadmiste ja spetsialistide kaasamise kaudu võimalus panustada piirkonna arengusse.
- Turismpotentsiaali väljaarendamine, kohaliku turismiklastri moodustamine eri osapoolte koostöö tõhustamiseks. Terviklike turismiteekondade väljaarendamine ja turundamine, keskendudes ennekõike loodus- ja kultuuriturismile. Valla matkatee ja puhkealade ühtse viidamajanduse ja infotahvli kujundamine ning valla tähtsamate vaatamisväärsuste tähistamine. Klaasikeskuse arendamine kultuuriturismi ja sellega seotud turismiteenuste potentsiaali rakendamiseks.
- Ettevõtlusõppe edendamine ja õpilasfirmade tegevuse toetamine koostöös vallas tegutsevate ettevõtete eesmärgiga innustada noortes ettevõtlikkust varasest east.
- Tihe koostöö ettevõtjatega nende vajaduste ja ootuste kaardistamiseks ning mõjusate kohaliku omavalitsuse sekkumismeetmete väljatöötamiseks. Ettevõtjate peamiseks ootuseks on kvaliteetne taristu (teedevõrk, energiavarustus, kiire internet) ning kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavus.

2.3. Turvaline, toimepidev ja kriisideks valmistunud omavalitsus.

- Elanikkonnakaitse lahenduste terviklik väljatöötamine ja rakendamine, sh teavitussüsteemide väljatöötamine, teadlikkuse tõstmine, avalike varjumiskohtade väljaarendamine, elanikkonnakaitse kriisiplaanide ajakohastamine ning kriisivalmiduse tagamine.
- Jätkusuutliku ja süsteemse elanikkonnakaitse ning kriisiteadlikkuse õpetamise süsteemi väljatöötamine ning juurutamine, mis hõlmab kõiki valla haridusasutusi ning arvestab õppijate vanuse ja arengutasemega. Õpetajate ja tugipersonali koolitamine elanikkonnakaitse ning kriisiteemade käsitlemiseks ning nende pädevuste järjepideva arendamise toetamine.
- Elutähtsate hoonete toimepidevuse tagamine, et valla olulised objektid suudaksid jätkata oma põhifunktsioonide elluviimist pikaajalise elektrikatkestuse korral, tuginedes statsionaarsetele ja mobiilsetele lahendustele. Tervikliku generaatoripargi väljaarendamine ja vastutava personali järjepidev koolitamine.
- Kehtna päästekomando arendamine kaasaegse varustuse, kõrge reageerimisvõime ja tugeva kogukondliku rolliga päästeüksuseks, mis teenindab nii operatiivseid päästesündmusi kui ka kogukonna turvalisuse ja kriisivalmiduse vajadusi.
- Valtu Põhikooli kui piirkondliku kriisikeskuse ja kerksuskeskuse arendamine, mis toetab Kehtna valla elanikkonnakaitset, kriisijuhtimist ja kogukondlikku toimetulekut ning millel on potentsiaal täita tulevikus Rapla maakonna kriisijuhtimise ja koolituse tugikeskuse rolli.

3. Kehtna vald on looduslähedane ja keskkonnahoidlikult tegutsev omavalitsus.

Alaeesmärgid ja tegevussuunad:

3.1. Elurikkust väärtustav ja ökoloogiliselt tasakaalustatud omavalitsus.

- Valla arenguotsuste langetamisel ja investeeringute tegemisel maksimaalselt keskkonna ja elurikkusega arvestamine. Tasakaalustatud otsuste langetamine, mis arvestab nii elu- ja majanduskeskkonna vajadusi kui ka looduskeskkonna säilitamise eesmärgi.
- Valla rikkaliku looduskeskkonna säilitamine, sh pärandmaastike ja looduslike pühapaikade säilitamine. Metsakorralduskavade koostamine ja metsade kui väärtusliku ressursi korrastamine.
- Matka- ja loodusradade arendamine, lähtudes seejuures kaitsealade koormustaluvusest ning vastutustundliku külastuskorralduse põhimõtetest.

3.2. Keskkonnateadlik elanikkond ja säästlik ressursikasutus.

- Elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine ja säästliku ressursikasutuse propageerimine, sh ökoloogiliselt toimiva ja sidusa rohevõrgustiku tagamine ning igapäevase loodushoiu põhimõtete juurutamine.
- Tänapäevase jäätme korralduse süsteemi elluviimine, elanikkonna vajadusi arvestava jäätmete liigiti kogumise taristu väljaarendamine ning vajaliku inventari soetamine.
- Jäätmetekke vähendamine ja taaskasutuse populariseerimine, ringmajanduse põhimõtete maksimaalne rakendamine.
- Säästlik energia- ja soojatootmine, sh tingimuste loomine päikeseelektrijaamade ja tuuleparkide arendamiseks. Samal ajal tuleb tagada väärtusliku põllumaa säilimine, vältides valimatut põldude täisehitamist.
- Hoonete energiatõhususe suurendamine ja terviklik uuendamine, korteriühistute abistamine hoonete renoveerimisel.
- Keskkonnahoidliku sündmuskorralduse (kultuurisündmused, spordisündmused) põhimõtete väljatöötamine ja rakendamine, eesmärgiga vähendada oluliselt sündmuste ökoloogilist jalajälge.

4. Kehtna vald on vastutustundlikult, kaasavalt ja uuendusmeelselt juhitud haldussuutlik omavalitsus.

Alaeesmärgid ja tegevussuunad:

4.1. Teadmispõhiselt juhitud nutikas omavalitsus.

- Valla juhtimine lähtuvalt avatud valitsemise põhimõtetest ehk võimu teostamine ausalt, läbipaistvalt ja dialoogis kodanikega.
- Valla juhtimisstruktuuri kaasajastamine ja vastavusse viimine valla arenguvajadustega, tagamaks ühelt poolt ressursside säästliku kasutuse ning teisalt luues paremad võimalused avalike teenuste kvaliteetseks osutamiseks.
- Avalike teenuste osutamise protsesside regulaarne seire ja uuringute läbiviimine elanike ootuste ja vajaduste väljaselgitamiseks (elanikkonna rahulolu-uuringud) ning vajadusel muudatuste sisseviimine teenuste disainis, korralduses ja rahastamises. Uute tehnoloogiate nutikas rakendamine avalike teenuste osutamiseks, sh teenuste automatiseerimine ja tehisintellekti võimaluste rakendamine. GIS-i põhise planeeringute, majandustegevuse ja arengute jälgimise rakendamine.
- Valla elanikuks registreerimise propageerimine, elanikuks olemisega seotud hüvede teadvustamine, eesmärgiga innustada inimesi panustama maksurahaga oma kodukandi arengusse.

4.2. Asjatundlikud ja motiveeritud töötajad ning tõhus töökorraldus

- Personali planeerimine ja töökorraldus vastavalt valla vajadustele. Kehtna vallavalitsus kujundab oma struktuuri ja töökorralduse lähtuvalt kohalike inimeste vajadustest, valla arengukavast ja teenuste kvaliteedist. Igal töötajal on selgelt kokku lepitud roll, vastutus ja tööeesmärgid, mis toetavad valla strateegilisi sihte. Juhid annavad regulaarset ja sisulist tagasisidet ning märkavad nii häid tulemusi kui ka kitsaskohti.
- Töötajate arengu ja professionaalsuse sihipärane toetamine, sh toetatakse nii erialast täiendamist, koostööst õppimist kui ka kogemuste jagamist vallavalitsuse ja hallatavate asutuste vahel.
- Motiveeriva ja tervist hoidva töökeskkonna kujundamine, mis toetab töötajate vaimset ja füüsilist heaolu ning võimaldab tulemuslikku töötamist. Kasutatakse paindlikke töövorme ja kaasaegseid töövahendeid seal, kus see on mõistlik ja teenuse kvaliteeti toetav.
- Teadlik töötajakogemuse kujundamine ja kaasamine. Kehtna vallavalitsus väärtustab töötajate arvamust ning kaasab neid töökorralduse ja muudatuste kujundamisse. Süsteemselt kogutakse tagasisidet ning kasutatakse seda otsuste tegemisel.

4.3. Kaasav ja koostöömeelne omavalitsus.

- Valla kommunikatsiooni korraldamine ja info edastamine läbi kanalite, mis tagavad maksimaalselt inimeste teadlikkuse ning võimaluse protsessides aktiivselt kaasa rääkida. Valla juhtimisotsuste läbipaistev selgitustöö ja avalikustamine. Vallajuhtide ja ametnike regulaarsed kohtumised eri kogukondade ja huvirühmade (sh noored, ettevõtjad, eakad jt) esindajatega.
- Kaasava eelarve võimaluste laiendamine ning rahaliste mahtude suurendamine, et inimesed ja kogukonnad saaksid ise osaleda neid puudutavate investeeringuotsuste tegemisel.
- Täiendava rahastuse (sh riiklikud meetmed, rahvusvahelised rahastusprogrammid) kaasamise võimekuse suurendamine, vastavate kompetentsidega inimeste kaasamine ning projektide initsieerimine koostöös erasektori ja kogukondadega.
- Maakondliku koostöö arendamine nii Raplamaa Omavalitsuste Liidu kui ka teiste Raplamaa omavalitsustega taristu arendamisel, ringmajanduse rakendamisel, ühistranspordi korraldamisel, haridusasutuste koostöö tihendamisel, ettevõtluse ja turismi toetamisel ning turundamisel, terviseedenduse ja kriisijuhtimise arendamisel jm. Ühiste spetsialistide palkamine omavalitsustesse. Lisaks maakondlikule koostööle on olulisel kohal üleriigiline koostöö ning aktiivne osavõtt võrgustike tööst, sh Eesti Linnade ja Valdade Liidus.

5.3. Võtmeindikaatorid

Arengukava elluviimist seiratakse mõõdikute abil. Infot mõõdikute täitmise kohta saab nii riiklikest registritest ja statistikast kui ka eraldi läbiviidavatest uuringutest. Mõnel juhul tuleb täpsemad mõõdikud alles välja töötada. Alljärgnevalt on toodud arengukava võtmeindikaatorid:

Mõõdik	Algtase	Sihttase 2035
Elanike arv	5432 (2023)	6000
Tööealise rahvastiku osakaal (15–64)	61,9% (2022)	>65%
Rahvastik paikkondades	Baastase 2022	Kõikides paikkondades on elanikkond kasvav või stabiilne
Elanike rahulolu avalike teenustega	3,37 (baastase, 2020)	3,60 (edasijõudnu tase)
Maksumaksjate arv	2464 (2022)	2750
Ettevõtete arv	430 (2021)	500
Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu	95,5% Raplamaa keskmisest (2020) 91,4% Eesti keskmisest (2020)	>100% Raplamaa keskmisest >95% Eesti keskmisest
Registreeritud töötuse määr	5,3% (2022)	Alla Eesti keskmise registreeritud töötuse näitaja
Omavalitsuse maksutulud	5 004 173 (2021)	Stabiilselt kasvutrendis
Kultuurielus osalemise määr	73% (2021)	85%

6. Arengukava rakendamine

Kehtna valla arengukava aastani 2035 kehtestab Kehtna Vallavolikogu ja selle elluviimist korraldab Kehtna Vallavalitsus koostöös hallatavate asutuste, kogukondade ja partneritega.

Valla pikaajalise arengukava alusel koostatakse detailsem tegevuskava ja valla eelarvestrateegia, mis kinnitatakse vallavolikogu poolt. Tegevuskava ja eelarvestrateegiat ajakohastatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kolme aasta jooksul samas rütmis arengukava seiretega ja vajalike uuendamisega. Samuti võib vald alata temaatiliste strateegiadokumentide koostamise, et seada detailsemaid eesmärke ja leppida kokku arendustegevustes konkreetsetes valdkondades.

Valla pikaajaline arengukava on ajas muutuv ja arenev dokument. Vallavalitsuse ülesandeks on regulaarselt korraldada arengukava elluviimise seiret, kogudes selleks infot, viies läbi küsitlusi ja uuringuid ning analüüsides mõjusid. Põhjalikum seirearuanne arengukavas toodud eesmärkide elluviimise osas koostatakse kord kolme aasta jooksul. Seirearuanne on sisendiks arengukava ajakohastamiseks.

Regulaarselt korraldatakse avalikkuse ja piirkondlike kogukondade esindajate kaasamiseks laiapõhjalised strateegiaarutelud, mille käigus arutatakse arengukava muutmise või täiendamise vajadust, hinnatakse hetkeolukorda ning töötatakse välja uusi lahendusi.

Arengukava ajakohastatakse vastavalt vajadusele, arvestades nii seirearuandest tulenevaid ettepanekuid kui ka strateegiaarutelude tulemusi, kuid mitte harvem kui kord kolme aasta jooksul.

Lisa 1: Paikkondlikud arenguteekaardid

Koond

Kehtna valla pikaajalise arengukava aastani 2035 on koostatud kogukondliku kaasamise põhimõttel. Arengukava sisaldab seitsme suurema paikkonna (Eidapere-Lokuta paikkond, Inglise, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle) arenguteekaarte.

Valla kestliku ja tasakaalustatud arengu seisukohast mängivad elujõulised ja aktiivsed paikkonnad võtmerolli. Kehtna vald tervikuna on täpselt nii tugev, kui tugevad on tema paikkonnad. Samuti annavad paikkonnad olulise panuse valla visiooni ja eesmärkide elluviimisele, sh toetada kvaliteetset elukeskkonda ning luua tingimused elanikkonna kasvuks.

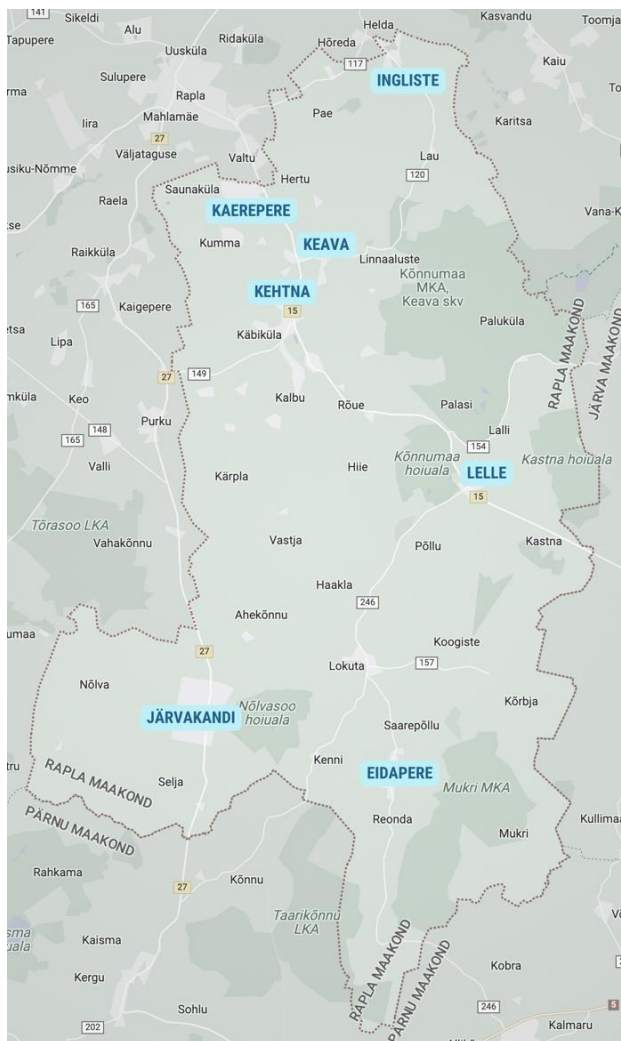
Kehtna vald on mitme keskusega omavalitsus, kus elanikkond ei ole koondunud ühte valla keskusesse. Valla keskus ehk Kehtna alevikus elab ligikaudu 20% elanikest (võrdluseks Rapla vallas on vastav näitaja 38%). Suurima elanike arvuga Kehtna valla asula on Järvakandi.

Vaatama valla väiksusele on paikkondade vahel erisused. See puudutab ennekõike valla põhja osa (Inglise, Kaerepere, Keava ja Kehtna) ja lõuna osa (Järvakandi, Eidapere-Lokuta paikkond) kogukondi. Kui põhja poole jäävad paikkonnad on tihedamalt seotud Rapla linnaga, siis Järvakandi ja Eidapere jäävad keskuselt kaugemale. Samuti ei ole kõikides paikkondades kohalikke inimesi koondavad organisatsioonid ühtemoodi aktiivsed. Kui väiksemates paikkondades on külaliikumine väga aktiivne, siis suuremates (nt Kehtnas) ei ole inimeste kogukondlik läbikäimine ja organiseeritud ühistöö sedavõrd aktiivne.

Kehtna valla üldplaneeringu kohaselt on Kehtna alevik valla haridus- ja halduskeskusena ning toimiva tööstus- ja põllumajandussektoriga kohalik keskus. Järvakandi alev on paikkondliku keskusena Eesti klaasipealinn, tööstus- ja logistikakeskus tulevasel Rail Baltica trassil. Kaerepere, Keava, Lelle, Eidapere, Lokuta ja Inglise on lähikeskused ning paikkondlikud keskused, mis pakuvad töökohti ja teenuseid.

Olulisemad arengupõhimõtted

- Valla arendamisel, sh investeeringute kavandamisel ning avalike teenuste kujundamisel tuleb maksimaalselt lähtuda piirkondlike kogukondade toetamisest. Avalike teenuste ümberkorraldamisel tuleb analüüsida nende **muudatuste mõju paikkondadele** ning pakkuda välja lahendused, mis tagavad soodsad elutingimused valla eri paikades.
- Valla eesmärk on tagada **tasakaalustatud areng** kogu omavalitsuse territooriumil. Oluline on vältida paikkondlike lõhede süvenemist. Eri paikkonnad panustavad valla arengusse erineval moel.
- Vald saab omalt poolt igakülgset **toetada ja võimestada** kogukondade tegevust. Selleks tuleb tagada aktiivsete kogukonna eestvedajate sisukas ja laiapõhjaline kaasamine otsustusprotsessidesse võimalikult varajases faasis, tõhustada infoliikumist, märgata ja tunnustada sädeinimesi ning kogukonna organisatsioone.

- Valla **kommunikatsioonitegevus** võiks senisest selgemini esile tuua paikkondi ning nende unikaalsust. Vallasiseselt saab toetada kogukondade vahelist koostööd, jagada infot valla kodulehel ja sotsiaalmeediakanalites ning pöörata rotatsiooni korras tähelepanu eri paikkondade inimestele ja tegevustele. Valda külastavatele turistidele koostatud materjalid saaks senisest paremini kasutada paikkondade eriilmelisust.

Eidapere-Lokuta paikkond

Asulad	Eidapere alevik ning Ellamaa, Haakla, Kenni, Koogiste, Kõrbja, Lokuta, Mukri, Reonda ja Saarepõllu külad
Elanike arv 2016	527
Elanike arv 2026	435
Muutus 2016-2026	-92 elanikku (-17,5%)
Kasvavad piirkonnad	Kenni
Stabiilsed piirkonnad	Koogiste, Kõrbja, Mukri,
Kahanevad piirkonnad	Eidapere, Ellamaa, Haakla, Lokuta, Reonda, Saarepõllu

Unikaalsus

- Metsad, sood, rabad - kaunis ja puutumatu loodus.
- Mukri raba ja loodusrada.
- Ajalooline klaasitööstuse sünnikoht.
- Kassivõllimägi kui Põrgupõhja retke lõpp-punkt.
- Toimiv põllumajandus ja puidutööstus.

Tugevused

- Ilus loodus ja puhas keskkond.
- Toimivad bussiühendused.
- Kohapeal on olemas kool ja lasteaed ning huviringid.
- Tegutsevad kultuurikeskus ja raamatukogu.
- Edendatakse põllumajandust, paikkonnas on hästi haritud põllud.
- Ühiste eesmärkide või murede korral hoiab kogukond ühte.
- Turvalisust aitavad tagada Lokuta priitahtlikud päästjad, lähedal asub ka Järvakandi päästekomando.
- Paikkonna üldine heakord on heal tasemel.
- Aleti puhkeala on korrastatud (juurdepääsutee vajab pidevat hooldust).
- Looduslähedane, turvaline ja lastesõbralik paikkond.

Väljakutsed

- Ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK) ei kata kogu paikkonda.
- Paikkonnas asuvad teed on kohati kehvast seisust.
- Hoonestus vananeb ja laguneb.
- Paikkonna elanike arv on aastatega vähenenud ning elanikkond vananeb.
- Ääremaastumise risk püsib endiselt, valla eri osad arenevad ebaühtlaselt, paikkonda ei tule piisavalt investeringuid.
- Mitmed olulised teenused pole kohapeal kättesaadavad (nt arstiabi, kohalik kauplus).
- Eidapere kool vajab investeringuid (sh katus, kütte- ja ventilatsioonisüsteem, spordiväljak)
- Noortel pole piisavalt atraktiivseid ajaveetmisvõimalusi (nt skatepark, noortekeskus)

Arenguvajadused

- Luu eeldused kohaliku kogukonna kasvuks: arendada elamumajandust, toetada töökohtade teket, hoida ja arendada avalikke teenuseid ning rakendada noortele peredele suunatud toetusi ja muid meetmeid; tagada igapäevase põhiteenuse kättesaadavus kaupluse või kauplus-kohviku kujul.

- Suunata paikkonda täiendavaid investeeringuid ning jätkata taristu ajakohastamist: korrastada halvas seisukorras hoonestus, avalik ruum ja haljastus, jätkata kogu paikkonda katva ÜVK rajamisega ning arendada edasi tänavalgustust.
- Kujundada kasutajasõbralikud ja integreeritud ühistranspordilahendused (bussi- ja rongiühendused); parandada teede kvaliteeti ja turvalisust (Eidapere-Järvakandi rabatee ja Lokuta-Koogiste tee viimine mustkatte alla) ning laiendada kergliiklusteede võrgustikku (sh Lokuta, Aleti ja Vändra suunal).
- Soodustada uute töökohtade loomist ja kaugtöövõimalusi ning kujundada paikkond atraktiivseks uuendusmeelse ettevõtluse arendamiseks; selleks laiendada kiire interneti kättesaadavust; toetada keskkonnasäästlikku ettevõtlust ning arendada roheenergia tootmise võimalusi.
- Tagada lastega perede paikkonnas püsimise ja juurdekasvu eeldused: kindlustada alus- ja üldhariduse võimalused võimalikult kodu lähedal ning tagada Eidapere kooli järjepidev tegutsemine tänapäevastes tingimustes.
- Arendada süsteemset noorsootööd: tugevdada noortekeskuse toimimist ning laiendada ja mitmekesistada noorte vaba aja sisustamise võimalusi.
- Arendada liikumis- ja sportimisvõimalusi ning hoida ja ajakohastada olemasolevat taristut: kooli juurde korraliku spordiväljaku arendamine ja korterelamute juurde laste mänguväljaku rajamine.
- Tagada eakatele ning erivajadustega inimestele sotsiaalhoolekande teenuste kättesaadavus, sh ligipääs eakatekodu teenustele, ning kindlustada esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus paikkonna elanikele.
- Tugevdada ja toetada kohalikku kultuuri- ja seltsielu: hoida ja arendada kultuurikeskuse ja raamatukogu rolli, toetada kogukonna eestvedajate ja vabatahtlike tegevust ning arendada kogukonnaplatsi ühistegevuste läbiviimiseks.
- Arendada paikkonda loodus-, kultuuri- ja sporditurismi sihtkohana: taaselustada mõisahooned, suurendada Mukri raba potentsiaali sihipäraselt kasutamist ning arendada Kassivõllimäe piirkonna elanikele suunatud puhkealana ja karavanipargina.

Ingliste paikkond

Asulad	Ingliste, Lau, Pae (sh Saidapere) külad
Elanike arv 2016	360
Elanike arv 2026	321
Muutus 2016-2026	-39 elanikku (-10,8%)
Kasvavad piirkonnad	
Stabiilsed piirkonnad	Ingliste
Kahanevad piirkonnad	Lau, Pae

Unikaalsus

- Ilus ja mitmekülgne looduskeskkond.
- Ingliste mõis ja mõisapark koos kaarsillaga Keila jõe ääres.
- Mudajooksu ja verivorstifestivali toimumiskoht.
- Paikkonnas elujõuline rallispordi arendamine, lumerajasõidud jm.

Tugevused

- Soodne geograafiline asukoht erinevate keskuste suhtes.
- Arenev kogukond, arvestataval hulgal noori peresid.
- Kohapeal on ettevõtteid ja töökohti.
- Kokkuhoidev ja turvaline kogukond, aktiivsed külavanemad.
- Ingliste haridus- ja kultuurikeskuse ning raamatukogu tegevus.
- Aktiivne kogukonnaliikumine koos seda vedava MTÜga.
- Mitmekülgsed sportimis- ja liikumisvõimalused looduses.
- Arenev ühistranspordisüsteem, paranenud bussiühendused.
- Ingliste mõisas saab korraldada üritusi.

- Heal tasemel lasteaed, kuhu jagub piisaval hulgal lapsi.

Väljakutsed

- Heakorrajutustel on vähe osalejaid, kortermajade elanikke pole suudetud piisavalt aktiivselt kaasata.
- Riigimaal asuv kasutuseta Kabelimägi võiks olla puumatuste koht.
- Tänavate ja pargi valgustus ei toimi soovitud määral.
- Rohkem tuleb panustada avaliku ruumi ligipääsetavuse suurendamisse, nt lastevankritega liiklemine on mitmes kohas keeruline.
- Jäätmekorraldus vajab põhjalikumat arendamist, mh tuleks külladesse paigutada pakendiprügikastid, samuti lahendada ohtlike jäätmete põletamise probleem.

Arenguvajadused

- Luua eeldused elanike arvu kasvuks ja uute elanike (sh lastega perede) lisandumiseks: arendada elamumajandust ning toetada kinnisvara kättesaadavust, sh renoveerida kortermaju, et uut elanikel oleks võimalik paikkonda elama asuda ja kinnisvara soetada.
- Tugevdada kogukonna ühtekuuluvust ja elukeskkonna atraktiivsust: toetada kogukonnaalgatusi ning sündmuste korraldamist, mis hoiavad ja arendavad aktiivset seltsielu.
- Arendada turismipotentsiaali: koostada, uuendada ja levitada turismiinfot (sh turismikaart Inglisest) külastajatele suunatud teenuste ja liikumisvõimaluste paremaks tutvustamiseks.
- Tagada kaasaegse elukeskkonna toimimiseks vajalikud põhiteenused ja taristu: arendada ÜVK-d ning tagada igapäevateenuste kättesaadavus (kauplus, pakiautomaat), samuti arendada elektriautode laadimisvõimalusi ja asulavalgustust.
- Soodustada töökohtade loomist ja kaugtöövõimalusi: toetada mitmekülgset ja uuendusmeelset ettevõtlust ning tagada kiire internetiühenduse toimimine ja laiendamine vastavalt vajadusele.
- Arendada kergliiklusteede võrgustikku: rajada ja/või edasi arendada kergliiklusühendusi Lau–Inglisest–Pae–Rapla suunal, et parandada turvalist liikumist ja ühendusi.
- Arendada puhke- ja liikumisala taristut: jätkata pargi arendamist, sh valgustatud pargiradade rajamist ja hooldamist, jõeäärse ala korrastamist, sportimisalade ja mänguväljakute ning lastele mõeldud seiklusraja arendamist, ning tagada turvalised tingimused jõeäärsel suplusalal.
- Tagada lastele kodulähedase hariduse võimalused: kindlustada lasteaiade toimimine ning võimalusel luua algkooli võimalus paikkonnas.
- Tugevdada elanikkonnakaitse võimekust ja kriisivalmidust: luua ja arendada varjumispunkte, kohandada kortermajade keldreid varjumiskohtadeks, tõsta elanike teadlikkust kriisides toimimisest ning koostada piirkondlik kriisiplaan; liita pumbamaja generaatori toite võimalusega, et kindlustada teenuse toimimine katkestuste korral.

Järvakandi paikkond

Asulad	Järvakandi alev ning Ahekõnnu, Nõlva ja Selja külad
Elanike arv 2016	1324
Elanike arv 2026	1169
Muutus 2016-2026	-155 elanikku (-11,7%)
Kasvavad piirkonnad	Nõlva, Selja
Stabiilsed piirkonnad	Ahekõnnu
Kahanevad piirkonnad	Järvakandi

Unikaalsus

- Eesti klaasipealinn, kus kohtuvad nii kultuuriline ja hariduslik tegevus (Klaasikeskuse all nii klaasimuuseum kui ka unikaalne kultuurihall) kui ka toimiv kaasaegne klaasitööstus (arenev tööstusala).
- Spordi- ja liikumisharrastuse traditsioonid ning võimalused (sh vibusport, maraton).
- Turismisektori seisukohast toimib toitlustusteenuse pakkumine.
- Mitmekülgne looduskeskkond koos terviseradade ja Nõlvasoo rabaga.

Tugevused

- Turvaline ja looduslähedane elukeskkond.
- Kompaktne elu- ja töökeskkond, igale poole jõuab 10 minutiga.
- Spordivõistlused (igamehe maraton, maastikumaraton, heidete päev, kettagolf, vibusport).
- Eluks vajalikud kaubad ja teenused on kohapeal olemas (apteek, raamatukogu, saun, perearst, juuksur, jooga treeningud, lasteaed, kool, huviharidus, toitlustus jm)
- Järvakandi Klaasikeskus, kuhu kuuluvad kultuurihall ja klaasimuuseum.
- Päevakeskus eakatele ja noortekeskus.
- Looduskeskkond - metsad ja rabad, terviserajad.
- Suure potentsiaaliga ettevõtluskeskkond, pidevas arendamises olev tööstuspark ja tulevane klaasiklaster.

Väljakutsed

- Sündimus on väike, noored lahkuvad ning elanike arv on aastatega tuntavalt vähenenud. Elamumajandus puudulik, pole suudetud piisavalt paikkonna potentsiaali ära kasutada.
- Avaliku ruumi seisukord, sh teede, parkide ja kõnniteede olukord.
- Spordi- ja liikumistaristu on amortiseerunud.
- Kogukond ei ole väga aktiivne. Kuna paljud inimesed töötavad mujal, siis ei ole neil aega kohalikust kultuuri- või seltsielust osa võtta. Samuti ei jõua info sündmuste kohta kõikide inimesteni.

Arenguvajadused

- Luua eeldused rahvastiku kasvu taastumiseks ja nooremate elanike ligimeelitamiseks: arendada ja laiendada elamumajanduse võimalusi.
- Panustada kaasaegse elukeskkonna ja teenuste arendamisse: parandada ÜVK toimimist ja joogivee kvaliteeti, tõsta heakorras taset (sh parkide ja haljasalade korrashoid), korrastada või lammutada lagunevad hooned (sh vana hooldekodu hoone), arendada soojamajandust ning tagada kodulähedaste teenuste kättesaadavus (esmatasandi tervishoid, kaubandus jm), et kujundada Järvakandist eeskätt väärtuslik elukeskkond, mitte üksnes tööstuspiirkond.
- Arendada ja korrastada teede- ja liikumistaristut: korrastada sõidu- ja kõnniteid, laiendada kergliiklusteede võrgustikku, tagada liiklusohutus ning valmistada ette Järvakandi raudteejaama rajamine.
- Laiendada kogukonna kooskaimise ja ühistegevuse võimalusi: toetada kogukonnamaja toimimist ja kogukonnasündmuste korraldamist ning kujundada keskväljakust atraktiivne avaliku ruum, mis toimiks kohtumispaigana nii kohalikele kui ka külalistele.
- Tagada kodulähedase hariduse kvaliteet ja kestlikkus: hoida ja arendada Järvakandi Kooli võimekust pakkuda heal tasemel haridust kaasaegsetes tingimustes.
- Rakendada paikkonna ettevõtluspotentsiaali ja luua hästi tasustatud töökohti: toetada innovaatiliste ettevõtete lisandumist, arendada tööstusparki, kasutada ringmajandusega seotud võimalusi ning laiendada taastuenergia lahendusi.
- Arendada järjepidevalt Järvakandi klaasiklastrit: korraldada valla, kogukonna ja ettevõtete koostöös klatri arendustegevusi, mis toetaksid samaaegselt kultuurielu, ettevõtlust ja turismi ning tugevdaksid klaasipealinna kuvandit.
- Rakendada Rail Balticu arendusega seotud võimalusi paikkonna arenguks: valmistada reisiterminali ja kaubajaama kasutuselevõtuks ning siduda need teadlikult Järvakandi elukeskkonna, ettevõtluse ja ühenduste arendamisega.
- Arendada mitmekülgset ja uuenduslikku kultuurielu: tugevdada Järvakandi Klaasikeskuse rolli regionaalselt ja üleriigiliselt nähtava kultuurikeskusena, toetada klaasimuuseumi ja kultuurihalli tegevuste koordineerimist, arendada kultuurihalli väliala atraktiivseks ja mitmekülgseks tegevuspaigaks ning korraldada üleriigilise ulatusega kultuurisündmusi.
- Arendada sportimis- ja liikumisvõimalusi: hoida ja edasi arendada kaasaegset spordiväljakute süsteemi ning tagada terviseradadel teenindushoone olemasolu ja toimimine.
- Tagada kvaliteetsed sotsiaalhoolekande teenused: arendada ja hoida kättesaadavana sotsiaalteenuseid, sh hooldekodu ja eakate sotsiaalsete teenusteid.

Kaerepere paikkond

Asulad	Kaerepere alevik ning Hertu, Kaerepere, Kumma, Pörsaku (osaliselt), Saksa (osaliselt), Saunaküla ja Valtu-Nurme külad
Elanike arv 2016	867
Elanike arv 2026	816
Muutus 2016-2026	-51 elanikku (-5,9%)
Kasvavad piirkonnad	Saksa, Saunaküla, Valtu-Nurme
Stabiilsed piirkonnad	Kaerepere küla, Pörsaku
Kahanevad piirkonnad	Kaerepere alevik, Hertu, Kumma

Unikaalsus

- Tugev kogukond ja kogukonna tunnetus.
- Kompaktne asum, kus asutused on lähestikku ja teevad omavahel koostööd.
- Rikas kultuurielu (harrastusteater, kandlekoda, ooperikino).
- Spordihoone koos ujulaga.
- Valtu kolhoosi pärand (sh Valtu vein).

Tugevused

- Väga hea ja turvaline keskkond laste kasvatamiseks keskkond.
- Aktiivne, tugev ja nooruslik kogukond, tegus kogukonnaelu korraldav MTÜ ning tugev eakate ühendus.
- Pikaajalised traditsioonid kultuuris ja spordis, inimesed osalevad aktiivselt kultuuri- ja sporditegevuses.
- Hea asukoht, ühendused keskusega on head.
- Tegutsevad lasteaiad, põhikool, huviringid, spordihoone koos ujulaga, raamatukogu ja seda kõik kodule lähedal. Kodulähedane võimalus saada head haridust, samuti on hoogustunud noortetoa tegevus. Valtu Põhikooli juurde valmib uus juurdeehitus, mille käigus tekib juurde muuhulgas ka multifunktsionaalne saal, õppeklassid ja noortetuba.
- Paikkonnas on piisavalt töökohti, samas ei ole paikkonnas tööstust, seega on tegemist looduslähedase ja rahuliku paikkonnaga.
- Elukeskkond on pidevalt arenev ja turvaline, paikkonnas arendatakse kinnisvara, samas on ka vanad hooned kasutuses ja korras.

Väljakutsed

- Kogukond võiks olla veelgi aktiivsem ühisüritustel ja talgupäevadel osalemisel ning oma hääle ning ühiste eesmärkide kuuldavaks tegemisel.
- Valtu spordimaja vajab laiendamist ja Valtu Põhikooli staadion/spordiväljak vajab renoveerimist. Paikkonnas on puudu ka väljõusaal, samuti tuntakse talvel puudust suusaradadest.
- Alevikus pole piisavalt pinke ja prügikaste, haljastus vajab senisest suuremat hooldamist.
- Vabas õhus esinemisteks pole piisavalt häid võimalusi.
- Kergliiklustee peaks olema senisest pikem ja ulatuma kuni spordimajani. Osa olulisi teid vajavad mustkatte alla viimist.
- Elanikkonnakaitsevõimekus kriiside puhul vajab arendamist, sh varjendid.
- Estonia paisjärv vajab puhastamist ning sealne puhkeala vajab korrastamist.
- Valtu nimi asutustel tekitab külalistes ja uutes elanikes segadust.
- Paikkonnas puudub hetkel kauplus, mis piirab eriti eakate võimalusi.
- Kaerepere ajalugu on raamatuna välja andmata.
- Lastega perede juurde tulekuks on tingimused piiratud. Puudus on lasteaiakohtadest, aga lähiaastatel ka koolikohtadest, teed pole väga mugavad käruga liikumisega, lastele pole alati tagatud turvaline koolitee.
- Kogukonnas on puudu mitteformaalsetest kooskäimiskohtadest, nt kohvik või nn kogukonna kõrts.
- Jäätmekorraldus vajab kaasajastamist, prügi sorteerimine on komplitseeritud.

- Ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK) ei kata kogu paikkonda.

Arenguvajadused

- Luua eeldused Kaerepere kasvaks ja arenguks: soodustada elamumajanduse arengut, lahendada lasteaia- ja koolikohtade puudus ning panustada kaasaegse elukeskkonna arendamisse, sh arendada ÜVK-d ja tagada kõigile elanikele puhas joogivesi; luua tingimused töökohti loovate ettevõtete arenguks ja kaugtöövõimaluste kasutamiseks, sh tagada kiire internetiühendus.
- Tugevdada kogukonna aktiivsust ja põlvkondadevahelist sidusust: hoida ja arendada kogukonna ühist tegevust, tagada tegus ja regulaarne suhtlus valla ja kogukonna vahel, kaardistada süsteemselt kogukonnaliikmete ootusi ning mõõta elanike rahulolu.
- Tagada kvaliteetne ja mitmekülgne kodulähedane haridus ning huvitegevus: hoida ja arendada Valtu lasteaia Pesapuu ning Valtu Põhikooli õppe- ja huvitegevuse kvaliteeti, ajakohastada kooli ja lasteaia keskkonda ning arendada edasi õppetegevust, sh kujundada ja hoida toimimas õuesõppe klassid nii kooli kui ka lasteaia juures.
- Tugevdada paikkonna identiteeti kultuuri kaudu: hoida ja arendada traditsioonilisi sündmusi, tagada seltsimaja ja raamatukogu tegevuse jätkumine, edendada kodulooga tegelemist ning tutvustada paikkonna pärandit laiemalt; suurendada Kaerepere tuntust omanäoliste tõmbenumbritest kaudu.
- Arendada mitmekülgseid sportimis- ja liikumisvõimalusi: renoveerida Valtu Spordimaja (sh majutusvõimalused), rajada ja hooldada väljõusaal, kaasajastada kooli staadion, korraldada regulaarselt liikumisüritusi ja spordivõistlusi ning edendada hoovisporti ja muid laste õues viibimist toetavaid tegevusi; korrastada Estonia puhkeala ning muuta teed jalakäija- ja ratturisõbralikumaks; rajada vanasse poodi võistlusstandarditele vastav mudelautode võistlusrada.
- Kujundada avalikku ruumi ning kogukonna kohtumispaiku: arendada tänane lõkkekoht edasi vabas õhus asuvaks kogukonna kohtumispaiaks (varjualune, pingid, valgustus, haljastus, laululava), arendada Kaerepere keskele kaasaegse mänguväljak ning rajada seiklusrada.
- Tagada roheline, rahulik ja turvaline elukeskkond kasvava kogukonna tingimustes: panustada heakorda ja tänavalgustusse, tõhustada naabrivalvet, parandada liiklusohutust (sh turvalised ja tolmuvabad teed) ning tagada sotsiaalteenuste kättesaadavus.
- Arendada transpordiühendusi elanike ootustest lähtudes: kavandada ja rakendada paindlikke ja vajaduspõhiseid lahendusi, arendada kergliiklusteede võrku (sh Rapla ühendus ja kergliiklustee pikendus) ning ringkergliiklustee võrgustikku koos valgustuse ja pinkidega.
- Luua eakatele inimestele päevakeskus: rajada päevakeskus, mis toetaks eakate omavahelist suhtlemist ning aitaks hoida inimesi aktiivsetena.

Keava paikkond

Asulad	Keava alevik ning Koogimäe, Linnaaluste, Pörsaku (osaliselt) ja Saksa (osaliselt) külad
Elanike arv 2016	521
Elanike arv 2026	534
Muutus 2016-2026	+13 elanikku (+2,5%)
Kasvavad piirkonnad	Keava, Koogimäe, Saksa
Stabiilsed piirkonnad	Pörsaku
Kahanevad piirkonnad	Linnaaluste

Unikaalsus

- Keava linnamägi koos kultuseplatsiga.
- Keava mägede terviserajad.
- Euroopa tasemel tõuaretusjaam.
- Keava mõisa varemed.
- Suveaia tantsupeod (pargi servas, kübaratega proud), kollane laululava.

- Keava raba.

Tugevused

- Paikkond on kasvav, üha rohkem lastega peresid.
- Aktiivne, kokkuhoidev ja oma kodukoha üle uhke olev kogukond.
- Sündmused on suunatud väikelastest vanuriteni.
- Rapla lähedus ja hea ühendus Tallinnaga.
- Turvaline kogukond, kuritegevus on madal, toimiv naabrivalve,.
- Koha peal on kättesaadavad mitmed teenused, sh pood ja raamatukogu, samuti koolimaja, kus korraldada sündmusi.
- Joogivee kvaliteet paikkonnas on hea, elektri varustuskindlus on oluliselt paranenud.
- Ilus looduskeskkond.

Väljakutsed

- Kogukonna maja on renoveerimata ega kuulu MTÜ-le.
- Ühendused valla eri paikkondade ja teiste keskustega peaksid senisest enam arvestama elanike vajadustega, sh tuleks rohkem tähelepanu pöörata bussiliiklusele, oodatakse rohkem ühendusi Rapla ja Kehtna suunal, mis arvestaksid ka rongiaegadega.
- Teedevõrgu olukord ja liiklusohutus. Teed on liiga kitsad ja jalakäijatele ohtlikud, autojuhid ei pea kinni asula sisesest piirkiirusest. Teeühendus maanteeni on kitsas, puudub kõnnitee.
- Elamupindade ja -kruntide piiratus takistab elanikkonna juurdekasvu. Elamumajanduse arendamisel on takistuseks tuletõrje veevõtukohtade puudumine.
- Senisest rohkem tähelepanu vajab kultuuri- ja sporditeenuste kättesaadavus. Raamatukogu on avatud vaid ühel päeval nädalas. Parandada tuleks staadioni kasutuse tingimusi ning uuendada välijõusaali võimalusi.

Arenguvajadused

- Luua eeldused elanike arvu kasvuks: elamumajanduse ja avalike teenuste nutikas planeerimine ning arendamine, tuletõrje veevõtukohta rajamine.
- Soodustada töökohtade teket ja tugevdada kaugtöövõimalusi: soodustada töökohti loovat ettevõtlust ning arendada kiire internetiühenduse kättesaadavust.
- Arendada ja laiendada teede- ja liikumistaristut: arendada teedevõrku, rajada turvalisi ja valgustatud kergliiklusteid (sh Kivitee äärde suurele maanteele suunduval lõigul) ning investeerida tänavavalgustuse arendamisse ja ajakohastamisse.
- Tagada kodulähedaste teenuste kättesaadavus ja arendada ühistransporti: hoida ja arendada paikkonna olulisi teenuseid (kauplus, raamatukogu, lastehoid jm) ning kujundada ühistranspordilahendusi inimeste muutuvatest liikumismustritest lähtudes, sh arendada kasutajasõbralikke bussiühendusi oluliste keskustega.
- Arendada kogukonnakeskust ja toetada kogukonna aktiivsust: arendada endisest koolimajast kaasaegne kogukonnakeskus, sh jätkata hoone korrastamist ja ruumide ajakohastamist (sh 2. korruse renoveerimine), soodustada ürituste korraldamist ning toetada kohalike elanike panustamist kodukoha arengusse; hoida ja tugevdada elujõulist seltiliikumist ning luua võimalused uute elanike kaasamiseks.
- Tugevdada elanikkonnakaitse võimekust ja kriisivalmidust: kavandada ja rakendada meetmeid, mis toetavad inimeste hakkamasaamist kriisiolukorras.
- Arendada kvaliteetset avalikku ruumi ja vaba aja taristut: kujundada inimesi kokku toov ja atraktiivne keskväljak, rajada vabaõhuüritusi võimaldav uus laululava, arendada vabas õhus sportimist ja liikumist toetavat taristut (välijõusaal, matkarajad, korvpalliplats) ning korrastada ja võtta aktiivsesse kasutusse vana raudteeait.

Kehtna paikkond

Asulad	Kehtna alevik ning Hiie, Kalbu, Kehtna-Nurme, Kābikūla, Kārpla, Laeste, Lellapere, Lellapere-Nurme, Metsääre, Nadalama, Ohekatku, Rõue, Sooluste ja Vastja külad.
Elanike arv 2016	1689
Elanike arv 2026	1634
Muutus 2016-2026	-55 elanikku (-3,3%)
Kasvavad piirkonnad	Kehtna-Nurme, Kābikūla, Kārpla, Laeste, Nadalama, Ohekatku
Stabiilsed piirkonnad	Hiie, Kalbu, Lellapere-Nurme, Rõue, Vastja
Kahanevad piirkonnad	Kehtna, Lellapere, Metsääre, Sooluste

Unikaalsus

- Kehtna on hariduskeskus: Raplamaa Rakenduslik Kolledž, põhikool, kunstikool, sh majandus- ja kutseharidust on antud väga pikka aega.
- Kehtna mõis ja mõisapark (presidentide istutatud tammed).
- Kehtna valla künnipäev.
- Rummu-Jüri on pärit Kehtna kandist.
- Sporditraditsioonid, sh ratsasport, maadlusklubi.

Tugevused

- Mitmekülgsed haridusvõimalused, sh riikliku tähtsusega Raplamaa Rakenduslik Kolledž.
- Hea asukoht paikkondlike keskuste suhtes, mugavad transpordivõimalused liikumiseks.
- Esmatasandi tervishoiuteenuse olemasolu.
- Suhteliselt väike ja turvaline kogukond võrreldes teiste maakonnas asuvate keskustega.
- Avalikus ruumis suur arengupotentsiaal: mõis ja park, hariduselu, spordi- ja liikumisharrastuse võimalused jne.
- Ilus looduskeskkond ja rahulik elukeskkond.

Väljakutsed

- Tulenevalt asula kujunemisest ja elukeskkonnast on kogukonnas teatud hulk anonüümsust, st suur osa elanikest ei tunne kogukonda.
- Inimesed ei osale aktiivselt kogukonna tegevustest, pigem hoitakse omaette ning ollakse ühistegevuste suhtes passiivsed.
- Elanikkonna suurenemist takistab uute elupindade nappus.
- Täiendavat tähelepanu vajab sotsiaalhoolekande teenuste osutamise kättesaadavus ja kvaliteet.
- Vaatamata suurt potentsiaali omava Raplamaa Rakenduslik Kolledži paiknemisele asulas on koostöö kutsehariduskeskuse ja valla vahel pigem tagasihoidlik.

Arenguvajadused

- Pidurdada elanikkonna vähenemist ja luua eeldused juurdekasvuks: arendada elamumajandust ja kinnisvara, turundada Kehtnat elukohana ning motiveerida uusi elanikke paikkonda elama asumaa.
- Tugevdada Kehtna unikaalsuse nähtavust ja tuntust ning rakendada Raplamaa Rakendusliku Kolledži arengupotentsiaali: toetada kolledži kujunemist üleriigilise tähtsusega rasketehnika innovatsiooni- ja kompetentsikeskusena (sh harjutusväljakud nutikatele masinatele ja militaartechnikale, ilma juhita tehnika katsetamine, raskeveokite libedasõiduväljak), et meelitada paikkonda uusi inimesi, teadustegevust ja arenduskoostöid.
- Rakendada kutsehariduse arendamise positiivseid kogemusi paikkonna arendamisel: kasvatada kohapeal suutlikkust eest vedada nõudlikke arendusprojekte ning suurendada välisvahendite kaasamist paikkonna arengusse.
- Luua eesti toidu keskus ja arendada sellega seotud majandustegevust: rajada Kehtnasse eesti toidu keskus, sidudes selle kohaliku põllumajandustootmise, toiduainetetööstuse ettevõtjate ning kolledži

kokanduse õpetamise kogemusega; arendada keskuse toel turismi ning tugevdada kohalikku kaubandust ja jaekaubanduse pakkumist.

- Taaselustada ja arendada Kehtna mõisakompleksi elamusmajanduse ja kultuurielu keskuseks: toetada mõisakompleksi arendavat omanikku ning kujundada mõisakompleksist kultuurielu süda ja elamusmajanduse eestvedaja; hoida ja arendada iga-aastaseid traditsioonilisi kultuurisündmusi Kehtna alevikus.
- Arendada ühendusi ja liikumisvõrgustikke: laiendada kergliiklusteede ja turismiteekondade võrgustikku, viia kruusateed tolmuva kätte alla, ehitada projekti alusel kergliiklustee Kehtnast Räägu veehoidlani, rajada Kehtna–Rapla kergliiklusteele nutikas valgustus ning täiendada transpordiühendusi Kehtna ja Järvakandi vahel.
- Arendada spordi- ja liikumisharrastuse taristut ning kasutada haridus- ja spordikompleksi potentsiaali: rajada uus terviserada, arendada haridus- ja spordikomplekt terviklikult välja ning suurendada spordikompleksi kasutust (sh spordilaagrid), et tõsta kohaliku elanikkonna liikumisharrastuse aktiivsust.
- Arendada Räägu paisjärve äärset ala puhke- ja sündmuskeskkonnana: kujundada järveäärne ala koos majutusvõimaluste, matkaradade ja tammi ümberehitusega ning luua eeldused kultuurisündmuste toimumiseks järve ääres.
- Tugevdada kultuuritaristut ja avalikku ruumi: rajada kutsehariduskeskuse saalile lisanduv arendus, mis toetaks kohaliku kultuurielu arengut, ning kujundada Kehtna südamesse kaasaegne väljak koos kohvikuga, mis meelitaks inimesi ka kaugemalt.
- Uuendada jäätmekorraldust terviklikult: kavandada ja ellu viia jäätmekorralduse uuendus ning avada uus jäätmejaam.

Lelle paikkond

Asulad	Lelle alevik ning Kastna, Lalli, Palasi, Paluküla ja Põllu külad
Elanike arv 2016	477
Elanike arv 2026	440
Muutus 2016-2026	-37 elanikku (-7,8%)
Kasvavad piirkonnad	
Stabiilsed piirkonnad	Kastna, Lalli, Palasi, Paluküla
Kahanevad piirkonnad	Lelle, Põllu

Unikaalsus

- Lelle lähedal Palukülas on Loode-Eesti kõrgeim mägi.
- Sporditraditsioonid, sh oma hokiklubi ja jalgpalliklubi ning staadion.
- Endine alternatiivmuusika festivalide paik (nt "Lelle alternatiiv").
- Imelised rabad ja matkarajad.

Tugevused

- Mugavad rongiühendused Rapla ja Tallinnaga ning head bussiühendused keskustega.
- Turvaline ja hästi hoitud elukeskkond.
- Kohalikud elanikud hoiavad oma kodukohta, paikkonnas tegutsevad aktiivsed MTÜ-d ning korraldatakse ühisüritusi, ilus külaplats.
- Paikkonnas on kättesaadavad mitmed olulised teenused – lasteaed, raamatukogu, rahvamaja, kauplus.
- Paikkonnas tegutsevad mitmed väikeettevõtted.
- Toimiv põllumajanduspiirkond.
- Head vaba aja veetmise võimalused, sh tasuta spordivahendid.
- Hästi korraldatud prügimajandus.

Väljakutsed

- Koostöö ja infoliikumine valla esindajatega saaks olla oluliselt tihedam.

- Elanikkond vananeb, uute elanike juurdekasvu takistab elamispindade vähesus.
- Puudujäägid elukeskkonna taristus, sh ÜVK on terviklikult välja arendamata, asula elektriga varustatuses on kõikumisi.
- Teedevõrgustik vajab investeeringuid, teede seisukord on kohati halb, kergliiklusteede võrgustik ei ole välja arendatud.
- Noortel pole piisavalt võimalusi kvaliteetseks vaba aja veetmiseks.
- Kirik vajab korrastamist.
- Paikkonnas ei ole piisavalt töökohti, eriti puuduvad hästi makstavad töökohad ning erinäolised ettevõtted.

Arenguvajadused

- Pidurdada elanikkonna vähenemist ja luua eeldused inimeste lisandumiseks, sh kavandada ja soodustada uute elamispindade ning kinnisvaraarenduste lisandumist.
- Luua ja ajakohastada kvaliteetse elu- ja töökeskkonna toimimiseks vajalik taristu: arendada välja ÜVK, panustada haljastusse ja heakorda ning tagada kodulähedaste teenuste olemasolu.
- Arendada teedevõrku ja liikumisohutust: tagada tolmuwabaid teed, laiendada kergliiklusteede võrgustikku ning parandada liiklusohutust.
- Tagada lastega peredele kvaliteetne ja kodulähedane lasteaiateenus ning arendada noortele mitmekülgseid vaba aja veetmise võimalusi, sh rajada raamatukogu ette madalseikluspark.
- Arendada ja laiendada sportimis- ja liikumisharrastuse võimalusi: korrastada ujumiskoht, rajada väljõusaal ja laste mänguväljak, kasutada rajatud külmutusseadmetega jääväljaku alust; arendada Paluküla puhke- ja keskust (sh mäetõstuk, parem elektrivarustus) ning hoida ja arendada Imsi järve puhkeala, sh korrastada puhkealale viiv tee.
- Laiendada kultuuris osalemise võimalusi ja hoida paikkonna identiteeti: jätkata ja arendada rahvamaja ja raamatukogu tegevust ning panustada traditsioonide järjepidevusse.
- Soodustada töökohtade loomist ja arendada kaugtöövõimalusi: tagada kiire internetiühendus ning toetada ettevõtluse arengut.
- Arendada järjepidevalt mugavaid ja kasutajakeskseid ühistranspordilahendusi, sh parandada ühendusi Türi, Tallinna ja Viljandiga.
- Panustada paikkonna heakorda ja turvalisusse: toetada vabatahtlike päästjate komando tegevust ning arendada elanikkonnakaitse võimekust.
- Leida lahendus vana mööblivabriku tsehhihoone lammutamiseks.

Lisa 2: Tegevuskava ja investeeringute kava 2035

Tegevuskava lähtuvalt paikkondade arenguvajadustest

1. Rahvastik ja elamumajandus	T1.1. Elamuarenduse planeerimise ja elluviimise kiirendamine (detailplaneeringud, krundid, taristuvalmidus, arendajate kaasamine).	Oodatav tulemus on elanike vähenemise pidurdumine ning elamispindade valiku ja kättesaadavuse paranemine, mis loob eeldused juurdekasvaks ja teenuste kestmiseks.
	T1.2. Olemasoleva elamufondi uuendamine (korterelamute ja vanade hoonete renoveerimine, energiatõhusus, avalik ruum elamupiirkondades).	
	T1.3. Uute elanike ligimeelitamine (valla turundus elukohana, noortele peredele sihitud toetused ja teenused, sisseelamise tugi).	
2. Põhitaristu ja elukeskkond	T2.1. ÜVK väljaarendamine (sh joogivee kvaliteet, reovee lahendused).	Oodatav tulemus on elukeskkonna kvaliteedi paranemine ning ohtlike või kasutuseta hoonete korrastamine või eemaldamine.
	T2.2. Tänavavalgustuse arendamine ja nutikate lahenduste kasutuselevõtt (prioriteedina liikumisteed ja keskusalad).	
	T2.3. Heakorra, haljastuse ja avaliku ruumi terviklik arendamine (parkide ja haljasalade korrashoid, lagunevate hoonete korrastamine või lammutamine, miljöö parandamine).	
3. Teed, kergliiklus ja ühendused	T3.1. Teedevõrgu investeeringud (tolmuwabad katted, kriitiliste lõikude korrastamine, liiklusohutus).	Oodatav tulemus on turvalise ja tõhusa liikumisvõrgustiku areng ning ühenduste (sh teenuste ja keskustega) kasutusmugavuse paranemine.
	T3.2. Kergliiklusteede võrgu laiendamine ja sidustamine (asulate vahelised ühendused, ringvõrgud, valgustus).	
	T3.3. Ühistranspordi kasutajakeskne arendamine (bussi- ja rongiühenduste sidustamine, vajaduspõhised lahendused, paremad ühendused tõmbekeskustega).	
	T3.4. Raudtee- ja suurprojektide mõjude ettevalmistus ja sidumine paikkondade arenguga (Rail Balticu jaama/terminali valmidus, ligipääsud, teenused, ettevõtlusmõjud).	
4. Ettevõtlus, töökohad ja digitaristu	T4.1. Ettevõtluskeskkonna arendamine ja töökohtade loomise soodustamine (sh tööstus- ja ettevõtlusalade arendamine, innovaatiliste ettevõtete kaasamine).	Oodatav tulemus on uute töökohtade ja investeeringute lisandumine, ettevõtluse mitmekesistumine ning kiire ja töökindla interneti laiem kättesaadavus, mis toetab kaugtööd.
	T4.2. Kaugtöövõimaluste ja kiire interneti laiendamine (katvuse tõstmine, ühenduste kvaliteet, avalike töökohtade/koostöötamise võimalused).	
	T4.3. Rohemajanduse ja ringmajanduse lahenduste rakendamine (taastuenergia, ressursitõhusus, ringmajanduse piloodid).	
5. Haridus ja noorsootöö	T5.1. Lasteaiakohtade ja koolikohtade tagamine kasvupiirkondades (võrgu planeerimine,	Oodatav tulemus on lastega peredele vajalike

	ruumilahendused, kvaliteedi hoidmine).	haridusteenuste parem kättesaadavus kodu lähedal, õpikeskkonna ajakohastumine ning noorte vaba aja ja arenguvõimaluste mitmekesistamine.
	T5.2. Kodulähedase hariduse ja õpikvaliteedi tõstmine (õpikeskkonnad, õuesõpe, kaasaegsed tingimused).	
	T5.3. Noorsootöö ja noortekeskuste arendamine (programmide mitmekesistamine, vaba aja taristu, turvalised tegevused).	
6. Kultuur, kogukond ja avalik ruum	T6.1. Kogukonnamajade, rahvamajade ja raamatukogude rolli tugevdamine (teenuste ja tegevuste järjepidevus, koostöövõrgud, kogukonna kaasamine).	Oodatav tulemus on kogukonna sidususe ja osalusaktiivsuse kasv, paikkonna identiteedi tugevnemine ning avaliku ruumi ja kohtumispikade atraktiivsuse suurenemine.
	T6.2. Keskväljakute ja kogukonna kohtumispikade arendamine (väljakud, varjualused, valgustus, haljastus, lavad).	
	T6.3. Traditsiooniliste sündmuste ja paikkonna identiteedi toetamine (kultuuriprogrammid, kodulugu, pärandi tutvustamine, vabatahtlike ja eestvedajate tugi).	
7. Sport, tervis ja puhkevõimalused	T7.1. Spordi- ja liikumistaristu arendamine (välijõusaalid, staadionid, mänguväljakud, terviserajad, teenindusrajatised).	Oodatav tulemus on liikumisharrastuse kasv ning peredele ja eri sihtrühmadele sobivate sportimis- ja puhkevõimaluste kättesaadavuse paranemine.
	T7.2. Puhkealade, parkide ja veekogude äärsete alade korrastamine (matkarajad, ujumiskohad, turvalisus, ligipääsud).	
	T7.3. Spordi- ja liikumisürituste kalendri arendamine (liikumisharrastuse kasv, hoovisport, kogukondlikud võistlused).	
8. Turism ja külastusmajandus	T8.1. Turismiobjektide ja -teekondade arendamine (loodus-, kultuuri- ja sporditurism; sihtkohad ja ühendused).	Oodatav tulemus on külastusvõimaluste mitmekesistamine, paikkondade tuntuse suurenemine ning turismiobjektide ja -teekondade parem kasutatavus ja nähtavus.
	T8.2. Külastajainfo ja tähistuse arendamine (turismikaardid, suunaviidad, teenuste koondinfo).	
	T8.3. Pärandi ja tõmbenumbrite potentsiaali ärakasutamine (mõisad, klastrid, festivalid, temaatilised atraktsioonid, karavaniteenused).	
9. Sotsiaalteenused, tervishoid ja eakate tugi	T9.1. Sotsiaalhoolekande ja eakate teenuste kättesaadavuse parandamine (sh hooldekodu teenused, sotsiaalmaja, päevakeskused).	Oodatav tulemus on sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse paranemine, sh eakate ja erivajadustega inimeste toe tugevnemine ning päevakeskuste ja hoolekandeteenuste toimimise kindlustamine.
	T9.2. Esmatasandi tervishoiu kättesaadavuse kindlustamine (teenusmudelid, koostöö, ligipääs).	
	T9.3. Erivajadustega inimeste toe tugevdamine (ligipääsetavus, teenused, nõustamine).	
10. Turvalisus,	T10.1. Varjumiskohtade ja kriisivalmiduse arendamine	Oodatav tulemus on

elanikkonnakaitse ja toimepidevus	(varjumispunktid, keldrite kohandamine, kriisiplaanid, elanike teadlikkus).	kriisivalmiduse ja elanikkonnakaitse võimekuse kasv, elutähtsa taristu toimepidevuse paranemine ning kogukondliku turvalisuse ja ennetustegevuse tugevnemine.
	T10.2. Elutähtsa taristu toimepidevuse tagamine (generaatorivalmidus, kriitilised sõlmed nagu pumbajaamad).	
	T10.3. Vabatahtlike päästjate ja kogukonnapõhise turvalisuse toetamine (naabrivalve, ennetustegevused).	
11. Keskkond ja jäätmemajandus	T11.1. Jäätmekorralduse uuendamine ja jäätmejaama arendamine (uued lahendused, teenuse kvaliteet, ringmajandus).	Oodatav tulemus on jäätmekorralduse tõhususe ja keskkonnahoidlikkuse suurenemine ning rohealade korrashoiu ja elurikkuse hoidmise süsteemsem rakendamine avalikus ruumis.
	T11.2. Rohealade ja elurikkuse hoidmine avalikus ruumis (haljastus, hooldusstandardid, looduspõhised lahendused).	

Investeeringud Kehtna valla taristusse 2035

Nr	Objekt	Kavandatud tööd	Generaator	Projekti-rahastus	Prognoositav investeering
PRIORITEETSUS 1					
1	Järvakandi teenindusmaja (raamatukogu, teenuskeskus, klaasimuuseum, eakate tuba, kunstide kool, saun) renoveerimine	Trepikodade ja koridoride renoveerimine, küttesüsteemi vahetus, soojustus koos akende vahetusega ja ventilatsiooni ehitus	Vajalik	KOV hoonete energiatõhususe tõstmine	1 000 000 (alates 2028)
2	Järvakandi lasteaiahoone renoveerimine	Ventilatsiooni ja küttesüsteemi vahetus	Vajalik		300 000 (alates 2028)
3	Järvakandi uue teenindusmaja ja lasteaia hoone ehitamine	Kaaluda alternatiivina praeguste hoonete korrastamisele. Lasteaia vajadus 900m ²	Vajalik		3 600 000 (alates 2028)
4	Eidapere kooli ja kultuurikeskuse hoone renoveerimine	Hoone kubatuuri vähendamine, küttesüsteemi uuendamine	Vajalik	KOV liginullenergia-hoonete ehitamine	1 300 000 (alates 2031)
5	Ingliste raamatukogu ja lasteaia hoone renoveerimine	Soojustuse uuendamine. Alternatiivina kaaluda tulevikus uue ja väiksema hoone ehitust	Olemas		300 000 (alates 2031)
6	Uue vallamaja ehitus	Uue hoone rajamine	Vajalik	Sotsiaaltoetuse projekt	Analüüsimisel
PRIORITEETSUS 2					
1	Järvakandi koolihoone renoveerimine	Võimla teenindava osa soojustus, katus ja seinad	Vajalik		440 000
2	Järvakandi kooli töökoda		Vajalik		Analüüsimisel
3	Lelle rahvamaja renoveerimine	Küttesüsteemid, kanalisatsioon, ventilatsioon	Vajalik		350 000
4	Kehtna Kunstide Kooli uue hoone rajamine	Uue hoone rajamine. Alternatiivina kaaluda Kunstide Kooli üleviimist Kehtna Kooli ruumidesse (200 000 eurot)	Vajalik		1 500 000
5	Kehtna staadioni ja staadionimaja renoveerimine	Siseruumide renoveerimine, välisseina remont	Vajadus puudub		Analüüsimisel

6	Valtu lasteaia hoone juurdeehitus	Valtu lasteaia ruumipuuduse leevendamine	Vajalik	KOV hoonete energiatõhususe tõstmine	Analüüsimisel
7	Keava raamatukogu hoone renoveerimine	Hoone ja süsteemide renoveerimine	Vajalik	Leader kogukonna projekt	Analüüsimisel
MUUD HOONED					
1	Järvakandi noortekeskuse ruumid	Otsustada, mis saab peale rendilepingu lõppemist 1.01.2032			Analüüsimisel
2	Rahu tn 18 – Järvakandi hooldekodu – hetkel kasutusea.	Hoone seisab hetkel kasutusea, kaaluda müüki			Analüüsimisel
KERGLIIKLUSTEED					
1	Kehtna-Räägu kergliiklustee				200 000
2	Keava-Viljandi mnt kergliiklustee				250 000
3	Eidapere asula sisene kergliiklustee				200 000
4	Lelle asula sisene kergliiklustee				100 000
5	Lau-Inglise-Pae-Rapla suuna kergliiklustee				400 000 (rajatakse etappide kaupa)

Lisa 3: Kehtna valla profil

1. Kehtna valla geograafiline asukoht

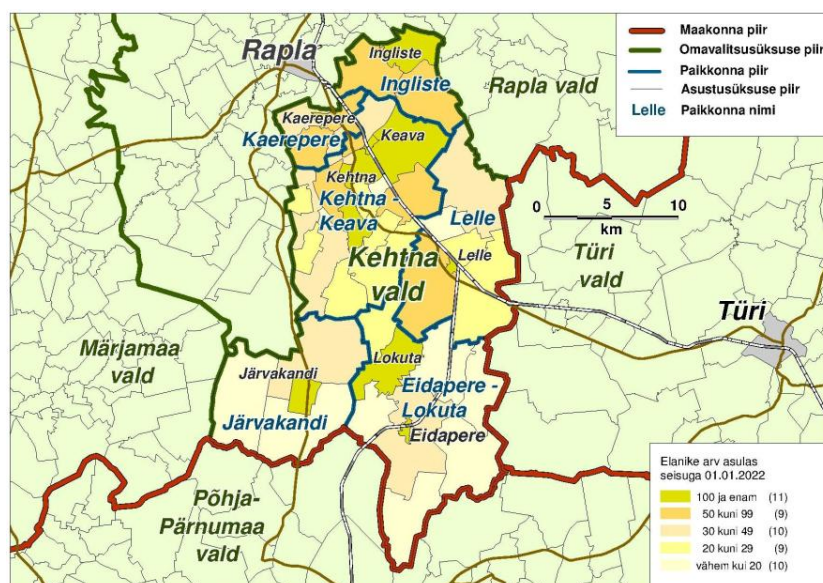
Kehtna vald moodustus aastal 2017, kui haldusreformi käigus ühinesid endine Kehtna vald ja Järvakandi vald. Kehtna vald paikneb Kesk-Eestis Rapla maakonna lõunaosas ulatudes põhjast lõunasse ligi 40 km ja idast läände ligi 15 km. Kehtna valla naabriteks on Rapla vald ja Märjamaa vald Rapla maakonnast, Türi vald Järva maakonnast ja Põhja-Pärnumaa vald Pärnu maakonnast. Valla halduskeskuseks on Kehtna alevik.

Kehtna vald asub logistiliselt soodsas asukohas. Valda läbivad Tallinna-Rapla-Türi ja Rapla-Järvakandi-Kergu tugimaanteed ning toimib reisirongiühendus liinil Tallinn-Lelle-Türi-Viljandi. Kehtna vald omab kiireid ühendusi maakonnakeskuse Raplasse ja suurematesse keskustesse Tallinnasse, Tartusse, Pärnusse ja Viljandisse. Rail Baltica kiirraudtee rajamine, mis ühendab Põhja- ja Kesk-Euroopat, läbib Järvakandi juures ka Kehtna valda. Võimalik on kavandada Järvakandi mahasõit piirkonna majandustegevuse edendamiseks. Kehtna vallast mitte kaugel kulgeb rahvusvaheline transpordisoon *Via Baltica*.

2. Rahvastik ja selle areng

2.1 Rahvaarv ja rahvastiku vanuseline struktuur

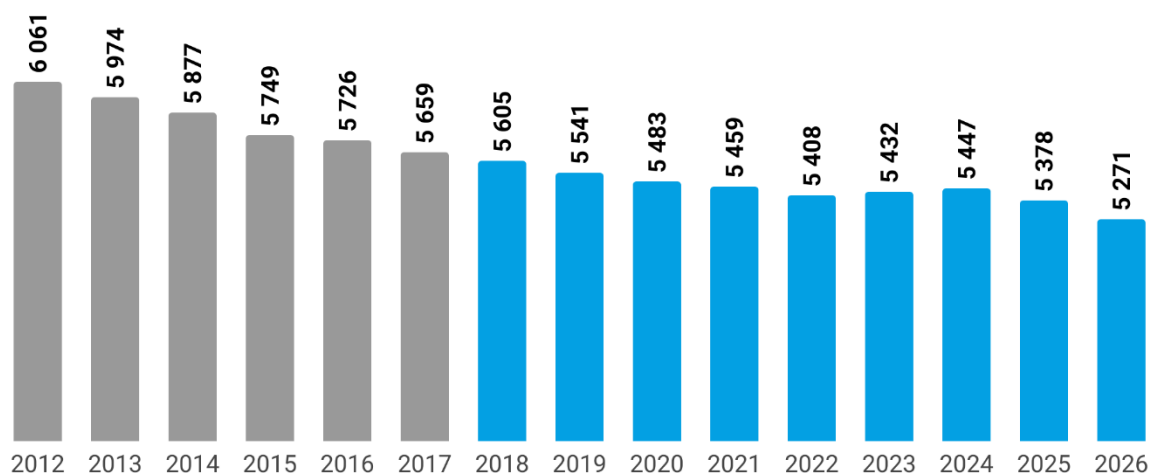
Kehtna vallas on 1 alev (Järvakandi), 5 alevikku (Kehtna, Kaerepere, Lelle, Keava, Eidapere) ja 43 küla. Vallas saab eristada 7 paikkonda, mis iseloomustavad kogukonna organiseerumist alt-ülesse põhimõttel – Eidapere-Lokuta, Ingliste, Järvakandi, Kaerepere, Keava, Kehtna ja Lelle. Tegusaid kogukondi suunavad külavanemad.

Kehtna valla territoorium, paikkonnad ja asustus. Allikas: Rahvastikuregister

Kehtna vallas elas Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2026 kokku 5271 elanikku. Viimase kümne aasta trendid näitavad elanike arvu järjepidevat langust. Kui aastatel 2020–2024 elanike arv stabiliseerus ning isegi pisut kasvas, siis 2025. ja 2026. aastal on langus jätkunud. Alates valdade ühinemisest on elanike arv langenud ligi 6%. Elanike arvult on tegemist Rapla maakonna väikseima omavalitsusega.

Kehtna valla elanike arv 2012–2025

Kehtna valla elanike arv, perioodil 2012–2017 on liidetud kokku Kehtna valla ja Järvakandi valla elanike arvud, alates 2018 on kajastatud ühinenud valla näitajaid. Allikas: Rahvastikuregister

2025. aastal sündis Kehtna vallas 41 last, samal ajal suri 83 inimest, seega on loomulik iive tugevalt negatiivne. Seda ei kompenseeri ka ränne. 2025. aastal kolis valda 217 inimest, lahkus aga 280 inimest, mis teeb rändesaldoks -63 elanikku.

01.01.2026 seisuga moodustab tööealise elanikkonna (19–64) osakaal kogurahvastikust 55,8%, eakaid (65 ja vanemad) on 24% ning alaealisi (18 ja nooremad) 20,2%, mis tähendab, et nooremaelaste pealekasv ja siirdumine tööturule on tagasihoidlik, samal ajal suureneb eakate osakaal elanikkonnast. Kui 2020. a oli 0–6-aastaste laste arv vallas 399, siis 2026. a seisuga 50 võrra vähem ehk 349. Kuna laste arv kõigub aastate lõikes olulisel määral, on see väljakutse haridusasutustele lasteaia ja koolikohtade ning kvaliteetsete õpitingimuste tagamiseks.

Mehi ja naised on vallas peaaegu võrdselt, vastavalt 49,1% ja 50,9% elanikkonnast. Vanusegruppide lõikes on märgatav sooline disproportsionaalsus: vanuses 65–74 on naiste osakaal 58%, vanuses 75+ on naiste osakaal 70%. Samal ajal on vanusegrupis 40–44 naiste osakaal vaid 40% (vanuses 40–44 elab vallas kokku 190 meest ja 123 naist). Naiste osakaal on ebaproportsionaalselt väike ka vanusegruppides 30–34 ja 35–39, kus naiste osakaal on 42–43%. Põhjuseks võib olla asjaolu, et peale õpingute lõppu naasevad mehed pigem oma kodukohta, naised seevastu liiguvad õpingute lõppedes edasi elukaaslase elukohta või leiavad töökoha linnades.

2.2 Rahvastik paikkondades

2016–2026 perioodil valla elanike arv kahanes 7,8% (5716 → 5271). Suuremad asulad kandsid endiselt põhimahu, kuid nende elanike arv vähenes enamasti mõõdukalt. Samal ajal kujunes väiksemates küldes pilt heitlikumaks, sest väike algaas tegi protsendimuutused tundlikuks üksikute elanike lisandumise või lahkumise suhtes. See muster sobitus tavapärase maapiirkondade demograafiaga, kus elanike arvu vähenemist kujundasid vananemine, väljaränne ning väiksem sündimus.

Suurimad langejad absoluutarvudes olid Järvakandi alev (1256 → 1090; -166), Kehtna alevik (1162 → 1061; -101), Eidapere alevik (247 → 203; -44) ja Kaerepere alevik (465 → 426; -39). See näitas, et kogulangust vedasid eelkõige just suuremad asulad, kus isegi mõõdukas protsentuaalne muutus tähendas elanike arvus suurt miinust. Suurimad langejad protsentuaalselt olid väikese algaasiga paikkonnad: Ellamaa küla (15 → 5; -66,7%), Mukri küla (2 → 1; -50,0%), Palasi küla (5 → 3; -40,0%) ja Sooluste küla (27 → 19; -29,6%).

Suurimad tõusjad absoluutarvudes olid Ohekatku küla (66 → 91; +25), Laeste küla (20 → 30; +10), Selja küla (14 → 22; +8) ning Koogimäe küla (47 → 55; +8) ja Saunaküla küla (38 → 45; +7). Protsentuaalselt kasvasid

enim Nõlva küla ($6 \rightarrow 12$; +100,0%), Selja küla ($14 \rightarrow 22$; +57,1%), Laeste küla ($20 \rightarrow 30$; +50,0%), Nadalama küla ($22 \rightarrow 32$; +45,5%), Kehtna-Nurme küla ($14 \rightarrow 20$; +42,9%) ja Ohekatku küla ($66 \rightarrow 91$; +37,9%).

Kehtna valla elanike asulate kaupa

	2016	2021	2026	Muutus
Ahekõnnu küla	48	46	45	-6,2%
Eidapere alevik	247	228	203	-17,8%
Ellamaa küla	15	17	5	-66,7%
Haakla küla	24	19	19	-20,8%
Hertu küla	80	70	68	-15,0%
Hiie küla	23	27	20	-13,0%
Ingliste küla	195	169	185	-5,1%
Järvakandi alev	1256	1168	1090	-13,2%
Kaerepere alevik	465	461	426	-8,4%
Kaerepere küla	55	62	55	+0,0%
Kalbu küla	100	88	98	-2,0%
Kastna küla	23	22	20	-13,0%
Keava alevik	261	266	276	+5,7%
Kehtna alevik	1162	1105	1061	-8,7%
Kehtna-Nurme küla	14	18	20	+42,9%
Kenni küla	19	15	25	+31,6%
Koogimäe küla	47	49	55	+17,0%
Koogiste küla	10	13	9	-10,0%
Kumma küla	103	84	85	-17,5%
Kõrbja küla	5	9	5	+0,0%
Käbiküla küla	74	78	87	+17,6%
Kärpla küla	36	27	40	+11,1%
Laeste küla	20	23	30	+50,0%
Lalli küla	26	31	23	-11,5%
Lau küla	73	62	52	-28,8%
Lellapere küla	52	38	46	-11,5%
Lellapere-Nurme küla	8	11	11	+37,5%
Lelle alevik	327	323	305	-6,7%
Linnaaluste küla	118	112	103	-12,7%
Lokuta küla	126	116	105	-16,7%
Metsaääre küla	31	34	25	-19,4%
Mukri küla	2	1	1	-50,0%
Nadalama küla	22	28	32	+45,5%
Nõlva küla	6	8	12	+100,0%
Ohekatku küla	66	92	91	+37,9%
Pae küla	92	91	84	-8,7%
Palasi küla	5	6	3	-40,0%
Paluküla küla	34	34	35	+2,9%
Põllu küla	62	57	54	-12,9%
Põrsaku küla	41	39	37	-9,8%
Reonda küla	44	39	34	-22,7%
Rõue küla	28	30	30	+7,1%
Saarepõllu küla	35	41	29	-17,1%
Saksa küla	54	55	63	+16,7%
Saunaküla küla	38	47	45	+18,4%
Selja küla	14	14	22	+57,1%
Sooaluste küla	27	19	19	-29,6%
Valtu-Nurme küla	31	37	37	+19,4%
Vastja küla	26	24	24	-7,7%
Valla täpsusega	46	7	22	-52,2%

3. Maakasutus ja keskkond

3.1. Maafond

Kehtna valla üldpindala on maakatastri andmetel 31.12.2025 seisuga 51 195 ha, millest 28 050 ha (54,8%) moodustab metsamaa, 12 360 ha (24,1%) haritav maa, 1 198 ha (2,3%) looduslik rohumaa, 9 290 ha (18,1%) õuema ja muu maa. Riigi omandisse on jäetud 21 471 ha (41,9%) üldpindalast, munitsipaalomandisse on antud 561 ha (1,1%) maad. Eraomandis on 57% valla territooriumist.

3.2. Veestik

Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt kuulub Kehtna vald valdavalt nõrgalt kaitstud põhjaveega alade hulka, seetõttu on vallas kaevude rajamisel oluline sanitaarkaitsetsooni hoidmine. Valla territooriumil toimub pinnavete lahknemine Keila, Kasari ja Pärnu jõgikondadeks. Valla territooriumilt voolavad läbi Keila, Rõue (Kuusiku), Massu, Nurtu, Sauga, Vigala ja Vändra jõed ning jõgedesse suubuvad ojad. Kehtna valla territooriumil on palju rabasid, mis mõjutavad osades Kehtna valla piirkondades vee kvaliteeti.

Valla territooriumil paiknevad siseveekogud on looduslikud järved ja rabalaukad (Nõlvasoo järv (2,7 ha), Imsi järv (2,3 ha), Eidapere järv (1,6 ha), Lalli Suurlaugas (7,2 ha) Palasi rabas, Vanamatsi laugas (4,0 ha) Palasi rabas, Kõrtsilaugas (1,1 ha) Palasi rabas) või tehisveekogud (Estonia paisjärv (1,3 ha), Räägu paisjärv (2,5 ha), Aleti paisjärv (1,3 ha)). Paisjärved koos ümbritsevate aladega on valla omandis ning kasutusel puhkealadena.

Valla asulatest on tsentraalne veevarustus ja kanalisatsioon (ÜVK) Kehtnas, Järvakandis, Kaereperes, Eidaperes ja Keavas. Kortermajadele on ÜVK lahendused olemas Lelles, Hertus ja Lokutal. Inglise küla kompaktse hoonestusega alal asuvatel korterelamutel, vaid veevarustus. Valla plaanide kohaselt saavad oma tervikliku ÜVK lahenduse Lelle, Inglise ja Lokuta asulad.

3.3. Metsad

Metsad moodustavad 55,1% valla territooriumist, millest riigile (haldab RMK) kuulub ligikaudu 44% kogu metsamaast. Vallas on palju majanduspiirangutega metsa: kaitsealad, püsielupaigad ja vääriselupaigad. Metsamaa kasutusega seotud jahindus on organiseeritud jahiseltside kaudu.

3.4. Maastikud

Maastikud on valla piires vahelduvad ja mitmekesised. Suur osa valla loodusmaastikust jääb Kõnnumaa maastikukaitseala piirkonda. Maastikukaitseala kogupindala on 5935 ha, millest 4320 ha on Kehtna vallas. Kõnnumaa on eriline maastikuline kooslus, mis on tekkinud jääaja lõpul mandrijää sulamise tulemusena. Seda iseloomustavad künkad, mäed ja nende vahele jäävad väikesed järved, rabad ning metsatukad. Kõrgemad alad ehk mõhnastikud jäävad Palukülasse ja Lelle mõisa piirkonda, Panga mägedesse Lokuta piirkonnas. Keava mäed jäävad Linnaaluste külla Keava piirkonnas. Valla maa-alale jäävad samuti mitmed laukarohked rabad – Mukri raba, Ellamaa raba, Nõlvasoo raba, Taarikõnnu raba, Palasi raba, Imsi raba, Kastna raba ja Keava raba. Järvi on valla piirides vähe, nendeks on looduslikud rabajärved või kunstlikult tekitatud paisjärved. Suurematest jõgedest on valla territooriumil Inglise piirkonnas voolav Keila jõgi.

3.5. Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse eesmärgiks on tagada Kehtna vallas looduskeskkonna säilimine ja loodusvarade säästlik kasutamine, mis kindlustaks inimestele soodsa elukeskkonna ja vajalikud loodusressursid majanduse arenguks ning tulevaste põlvete heaoluks. Arendustegevused ei tohi kahjustada looduskeskkonda ja looduslik mitmekesisus peab säilima. Kehtna valla territooriumil asub osaliselt või täielikult 21 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 7 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ja menetluses on 2 kaevandamise loa taotlust. Registreeritud maardlate alusel leidub maavaradest Kehtna vallas kruusa, liiva, dolokivi, savi ja turvast. Imsi, Hõreda ja Keava freesturbaväljadel toimub turba kaevandamine, Nõlvasoo turbavaru on ammendunud. Turbavarud on osaliselt kaitsealadel. Kruusakarjäärid on enamasti eravalduses.

Kehtna vallas on 4 hoiuala (Kõnnumaa, Mukri, Kastna, Nõlvasoo), 5 looduskaitseala (Mukri, Taarikõnnu, Tillniidu, Tõrasoo, Käru), 3 maastikukaitseala, 12 püsielupaika, 15 kaitsealust üksikobjekti, 5 kaitsealust parki

ja 4 kaitsealust puistut. Lisaks Kõnnumaa maastikukaitsealale ulatuvad Kehtna valda rahvusvahelise tähtsusega aladena (Natura 2000 võrgustiku aladena) keskkonnaregistris registreeritud 9 loodusala (Taarikõnnu, Nõlvasoo, Kõnnumaa, Salavalge-Tõrasoo, Pae, Tillniidu, Mukri, Raikküla-Paka, Kastna-Rapla), 2 linnuala (Kõnnumaa-Väätša ja Taarikõnnu-Kaisma) ja 2 rahvusvahelist linnuala (Kõnnumaa-Väätša, kood EE071) ja (Taarikõnnu-Kaisma, kood EE061).

Natura alad hõlmavad ca 103.6 km² ehk u 20 % valla pindalast. Vääriselupaigana on keskkonnaregistris Kehtna vallas registreeritud 105 metsa vääriselupaika. Kaitstavate liikide leiukohti on registreeritud kokku 233, millest 142 III kaitsekategooria liigid, 76 II kaitsekategooria ja 15 I kaitsekategooria liigid.

4. Avalikud teenused

4.1. Haridus, huviharidus ja noorsootöö

Kehtna vald pakub sobivat keskkond elukestvaks õppeks, kus on võimalused loodud üldhariduse, huvihariduse ja kutsehariduse omandamiseks. Samuti on vallas Raplamaa Rakenduslik Kolledž, mis on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigiasutus, kus õpib ca 450 õpilast kutseõppes ning neile lisanduvad ümber- ja täiendusõppijad. Kooli õppekompleks koosneb neljast lähestikusest hoonest, õppesõiduväljakust ja staadionist. Kooli *campus*-tüüpi õppekompleks on renoveeritud ja vastab kaasaegsetele õppetingimustele. Koolis on võimalik haridust omandada viies valdkonnas: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, ehitus, tehnika, tootlustus ja üldharidusõpe (7.–12.klass). Kolledžis õpetatakse ainukesena Eestis liikurmasinate tehnikuid ja keskhariduse baasil maamöötmist. Koolil on kutseeksamikeskuse õigused kuues kutsealavaldkonnas. Alates 2021. a sügisest on koolis võimalik jätkata üldharidusõpinguid kooli mittestatsionaarses üldharidusõppe valdkonnas.

Lasteaiad

Kehtna vald tagab õppijale õpikeskkonna, mis lähtub kaasava hariduse põhimõtetest ning arvestab iga õpilase erisust. 2026. a pakub Kehtna vallas alusharidust kolm lasteasutust: Järvakandi Lasteaed Pesamuna, Kehtna Lasteaed Siller ja Valtu Lasteaed Pesapuu, mis paiknevad vastavalt Järvakandi alevis, Kehtna alevikus ja lisaks on avatud üks rühm Lelle alevikus ja üks rühm Ingliste külas. Valtu Lasteaed Pesapuu tegutseb Kaereperes. Eidapere alevikus töötab lasteaiarühm Kukupai. Kokku õpib 2025/2026 õppeaastal Kehtna valla lasteaedades 275 last 17 rühmas.

Rühmade ja laste arv Kehtna valla lasteaedades 2025/2026 õppeaastal

	Rühmade arv	Rühmade liik	Laste vanus	Laste arv	Kohtade arv
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	1	lastehoiurühm	1,5-3	14	16
	2	Lasteaiarühm	3-7	41	41
Järvakandi Lasteaed Pesamuna Kukupai rühm	1	Liitrühm	1,5-7	11	18
Kokku Järvakandi lasteaed Pesamuna	4			65	75
Kehtna Lasteaed Silleri maja	2	lastehoiurühm	1,5-3	22	32
	4	lasteaiarühm	3-7	75	80
	1	liitrühm	1,5-7	15	18
	1	väikerühm	3-7	8	12
Kokku	8			120	142
Kehtna Lasteaed Pesapuu maja	1	lastehoiurühm	1,5-3	12	16
	2	lasteaiarühm	3-7	41	40
Kokku	3			56	56
Kehtna Lasteaed Lelle rühm	1	liitrühm	1,5-7	19	18
Kehtna Lasteaed Ingliste rühm	1	liitrühm	1,5-7	17	18
Kokku Kehtna Lasteaed	13			209	234
KOKKU	17			275	310

Järvakandi Lasteaed Pesamuna tegutseb 1970. a eriprojekti järgi ehitatud hoones. Järvakandi lasteaed vajab lähiaastatel renoveerimist. Kehtna Lasteaed Siller on valla suurim lasteaed. Kehtna aleviku lasteaiarühmad töötavad 1980. a ehitatud hoones, kus lastel on võimalused arenemiseks ja kasvamiseks. Kehtna Lasteaed Silleri kasutuses on ujula, võimla, muusikasaal, suur õueala ja oma loodusõpperada. Lelle lasteiaia rühm

Päikeseratas tegutseb Lelle rahvamaja hoones. Lelles on liitühm, kus lapsi võetakse vastu alates 2. eluaastast. Ingliste lasteaia rühm Põnnipesa asub Ingliste Kultuuri- ja Hariduskeskuse hoones. Inglise töötab liitühm, kus lapsi võetakse vastu alates 2. eluaastast. Valtu Lasteaed Pesapuu hoone valmis 2012. a ning on omanäolise rõõmsates värvides välis- ja sisekujundusega. Valtu lasteaias on suur õueala kaasaegsete mänguatraktsioonidega ja oma madalseiklusrada. Valtu lasteaia lapsed käivad ujumistundides lähedal asuvas Valtu spordimajas. Eidapere lasteaiarühm Kukupai on liitühm, mis tegutseb Eidapere Rahvamajas.

Lasteaia õpetajate arv Kehtna valla lasteaedades 2025/2026 õppeaastal

	Õpetajate arv	Vastavus kvalifikatsioonile		Vanus			
		Jah	Ei	<35	35-55	56-65	65+
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	3	3			2	1	
Järvakandi Lasteaed Pesamuna Eidapere rühm	1	1			1		
Kehtna Lasteaed Siller maja	12	9	3	2	8	1	1
Kehtna Lasteaed Kaerepere maja	5	5			5		
Kehtna Lasteaed Lelle rühm	2	2				2	
Kehtna Lasteaed Inglise rühm	3	2	1		1	2	
Kokku	26	22	4	2	17	6	1

Koolid

Kehtna vallas pakub üldhariduse omandamist kolm põhikooli: Järvakandi Kool (sh Eidapere õpilaigas), Kehtna Põhikool ja Valtu Põhikool. Kehtna valla üldhariduskoolides õpib kokku 467 õpilast, nendest 167 õpilast I kooliastmes, 142 õpilast II kooliastmes ja 158 õpilast III kooliastmes.

Õpilaste arv Kehtna valla koolides 2025/2026 õppeaastal klasside lõikes

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku
Järvakandi Kool	16	12	12	13	7	6	18	21	11	116
Järvakandi Kooli Eidapere õpilaik	2	2	9	3	3	2				21
Kehtna Põhikool	19	17	14	13	16	16	18	22	20	155
Valtu Põhikool	20	20	24	25	17	21	20	18	10	175
Kokku:	57	51	59	54	43	45	56	61	41	467

Järvakandi Kool asub Järvakandi alevis. Kooli õppehooned on ehitatud 1939. a, juurdeehitus valmis 1968. a. Väike koolimaja, kus täna asuvad töö- ja tehnoloogiaklassid, valmis 1951. a. Kooli võimla valmis 1972. a. 2020. a renoveeriti täielikult kooli õppekorpus. Koolimaja uuemal osal lammutati üks pealmine korrus, ehitati peale uus katus, renoveeriti klassiruumid ja koridorid. Kool sai uue peasissepääsu ning renoveeritud raamatukogu ja garderoobi. Koolil on kaks staadioni kergejõustikustaadion ja jalgpallistaadion, mis mõlemad vajavad renoveerimist. Veel on koolil turnimisväljak ja kooliaed. Järvakandi Koolis on loodud mitmele õpilasele individuaalne õppekava õppimiseks põhikoolis. Korraldatud on õpiabirühmade, pikapäevärühmade ja huviringide töö. Pärast Järvakandi Kooli ja Eidapere Kooli ühendamist tegutseb Eidapere Järvakandi Kooli õpilaigana, mis asub Eidapere aleviku südames samas hoones koos rahvamaja, raamatukoguga ja lasteaiarühmaga.

Kehtna Põhikool on Kehtna valla suurim põhikool. Õppetöö toimub 1990. a valminud koolihoones, olemas on õppekava täitmiseks vajalik taristu. Suurepärasteid võimalusi pakub kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks 2021. a täielikult renoveeritud Kehtna staadion. Õppetööd mitmekesistab kooli hoones tegutsev Kehtna Raamatukogu. Koolimaja on lähiajal suures osas renoveeritud (sh söögisaal, garderoob, tütarlaste käsitöö klass) ja remonditud on II ja III korruse koridorid. Vanasse söögisaali ja kööki on ehitatud kõrgetasemeline maadlusaal koos jõusaaliga. Koolis töötavad tavaklassid ja eriklassid, klassitäituvus tavaklassis on 15 õpilast ja eriklassis 3 õpilast. Kooli tegutsevad mitmed huviringid. Tugispetsialistidest töötab koolis sotsiaalpedagoog ja eripedagoog.

Valtu Põhikool tegutseb Kaerepere alevikus. Kool asub hoones, mille vana osa on valminud 1910. a ja uus osa 1977. a. Õppetöökoja (1960) asub kooli kõrval, 2015. ja 2019. a on koolil vahetatud katused. Koolimaja suurem juurdeehitus valmib 2026. aastal. Kehalise kasvatuse tundideks saab kool kasutada Valtu Spordimaja saale ja

siseujulat, mis on koolimaja vahetus läheduses. Valtu koolis on korraldatud õpiabi- ja pikapäevarühmade ning huviringide töö.

Õpilaste arv aastate lõikes

	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Järvakandi Kool	96	99	111	116
Järvakandi Kooli Eidapere õpipaik	40	46	23	21
Kehtna Põhikool	183	165	165	155
Valtu Põhikool	160	175	178	175
Kokku:	476	485	477	465

Kehtna vallas on nii lastel kui ka täiskasvanutel erinevaid võimalusi tegeleda huviharidusega. Vallas võimaldab huviharidust Kehtna Kunstide Kool. Huvikool pakub Kehtna valla lastele muusika- ja kunstialast huviharidust juba 25 aastat. Uuteks suundadeks on arvutidisain ja klaasikunsti õpetus Järvakandi alevis, kus 2018. a sügisest töötab huvikooli filiaal. Kunstide kooli juures tegutsevad mitmed laulukoorid ja täiskasvanute keraamikaring. Lisaks toimuvad mitmed huviringid koolides, paikkondlikes seltsimajades/rahvamajades ning spordiklubides. Kehtna Kunstide Kooli hoone vajab lähiaastatel renoveerimist, mis teeks pilliklasside ruumid helikindlaks ja looks näituste eksponeerimise võimalused.

4.2. Noorsootöö

Kehtna valla struktuuris on Kehtna Valla Noorsootöökeskus, mille lokaalsed tegevused toimuvad Kehtna, Järvakandi ja Kaarepere piirkonnas. Noorsootöökeskuse struktuuris töötab üks juhataja, kolm täiskoormusega noorsootöötajat ning üks osakoormusega mobiilne noorsootöötaja. Mobiilne noorsootöötaja laiendab noorsootöö võimalusi piirkondades, kus puudub lokaalne noortekeskus.

Noortekeskusega koostöös töötab Kehtna vallas ka noorte heaoluspetsialist, kelle ülesandeks on toetada noori vanuses 16-29, aidates neil leida sobivaid õppimise, töötamise ja muude arenguvõimaluste teid. Tema ülesanne on toetada noort individuaalselt ning koordineerida erinevate tugiteenuste ja koostööpartnerite panust. Vajaduse korral kaasatakse tuumik- või laiema võrgustiku liikmeid, näiteks kooli, töötukassa, noorsootöö või tervishoiu esindajaid. Iga noore jaoks koostatakse personaalne tegevusplaan, mille elluviimisel on spetsialist toeks kogu protsessi vältel.

Kehtna vallas on loodud mitmeid uusi võimalusi, et noored saaksid osaleda huvihariduses ja huvitegevuses. Vajaduspõhine huvitegevuse ja huvihariduse toetus aitab eemaldada materiaalseid takistusi ning uued huviringid on loonud pakutavate võimaluste hulgas mitmekesisust. Loodud võimalused peavad olema jätkusuutlikud ka riikliku rahastuse lõppemisel. Eelkõige on vajalik tugistruktuur, mis toetab vähemate võimalustega noori. Huvitegevuste arendamine peaks olema suunatud selliste tänapäevaste võtmepädevustega seotud valdkondadele nagu infotehnoloogia, robotika, tehnikavaldkond, kriisivalmiduse ning loodus- ja täppisteadused. Neid valdkondi saab paremini siduda erinevate noorsootöö tegevustega. Samal ajal on olulisel kohal ka traditsioonilised huvitegevusvaldkonnad.

Noorte tervise arenguks on vajalik suurendada koostööd valla haridusasutuste ning kohalike spordiklubide vahel. Tuleb luua tegevuskava, mis aitaks tänapäeva noortele pakkuda sportimise ning tervisliku heaolu praktiseerimise võimalusi. Selleks peab omavalitsus panustama spordiobjektide korrastamisse ning looma uusi atraktiivseid tegevusvõimalusi. Oluline on jätkuv tugi spordiorganisatsioonidele, vajalik on välja töötada ühtne ning kõiki arvestav toetuste süsteem.

Ennetus-, töö- ja karjäärivaldkonnas on olulisel kohal järjepidev koostöö valla ning valdkonnapõhist teenust pakkuvate organisatsioonide vahel. Olulisel kohal on omavalituse-ülese koostöövõrgustiku toimimine, kuhu kuuluvad erinevad ametnikud, liikmed haridusasutustest, kogukonna esindajad ja noorsoopolitsei. Töö ja karjääriteemalisi tegevusi ning õpitubasid tuleb noortele kodukohas enam kättesaadavaks teha. Vajalik on jätkata noorte õpilasmaleva korraldamist ning arendada teisi võimalusi, mis võimaldavad noortel suvisel ajal tööd leida.

Noori on vaja senisest rohkem kaasata ühiskondlikesse otsustusprotsessidesse ning toetada nende ettevõtlikkust. Noortevolikogu tegevust tuleb omavalituse poolt jätkuvalt toetada. Kõige aktiivsemaid noori tuleb tunnustada ning motiveerida. Alates 2021. a on noortevolikogul oma tööruumid renoveeritud Kehtna staadionihoones..

4.3. Sotsiaalhoolekanne

Perede sotsiaalmajanduslikku toimetulekut iseloomustab toimetulekutoetuse taotluste arv. Toimetulekutoetus on riigi abi puudusekannatajale, mida maksab kohalik omavalitsus. Toimetulekupiiriks nimetatakse summat, mis on vajalik minimaalseks igapäevaseks äraelamiseks ühe kuu jooksul. Summa suurus määratakse Riigikogu poolt igal aastal ja toimetulekupiir sõltub inimeste arvust perekonnas. 2025. aastani oli toimetulekupiir üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele 200 eurot kuus, iga alaealise liikme toimetulekupiir oli 240 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir oli 160 eurot kuus. Alates 01.01.2026 on toimetulekupiir üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele 220 eurot kuus ja iga alaealise liikme toimetulekupiir on 264 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir on 176 eurot kuus. Alates 2022. a võetakse toimetulekutoetuse määramisel arvesse ka eluasemelaenu kulusid sarnaselt üürikuludega.

Kehtna vallas on välja kujunenud sotsiaaltöö ühtne süsteem, mis koosneb täiskasvanute hoolekandest ja lastega perede heaolu tagamisest. Sotsiaalhoolekande struktuuris on 3 sotsiaaltööspsialisti, 3 laste heaolu spetsialisti, sotsiaalhooldaja ja 3,5 koduhooldustöötajat. Lastega peredega töötab vallas ka tugiisik.

Alates 2022. aastast on Kehtna vald osalenud projektis „Isikukeskse erihoolekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“ (ISTE), mille raames katsetatakse uuendatud isikukeskset vajaduspõhist teenusmodelit, kus psüühilise erivajadusega inimestele ning nende lähedastele vajalikku abi korraldab KOV. 2025. aastast on käivitunud „Isikukeskse erihoolekande teenusmodeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses 2025-2026“. Projekt on kinnitanud vajadust igapäevaelu toetamise teenuse järgi (tugiisik), mis pilootprojekti lõppedes oleks oluline kohalikul omavalitsusel abivajajatele edaspidi tagada.

Kehtna vallas asub hoolekandeteenuseid pakkuv OÜ SeniorPlus, mis pakub üldhooldusteenust Kehtna Eakatekodus, Järvakandi Eakatekodus ja väiksema hooldusvajadusega klientidele hooldusteenust Lokuta Ühiskodus. Keskmiselt viibivad üldhooldusteenusel 55-65 klienti, kellest pooled on valinud võimalusel kodukohas asuva teenusepakkuja.

Kehtna valla sotsiaalkorterid asuvad Kehtna alevikus, Järvakandi alevis, Eidaperes ja Lokutal. Korterid on keskmises seisukorras ja kasutamiskõlblikud. Vallas oleks tarvis luua erinevaid majutusvõimalusi, ühtne süsteem eri sihtrühma kuuluvatele abivajajatele elamispinna tagamiseks. Sotsiaalasutuste arendusi ja investeringuid arengukava perioodis käsitletakse tegevuskavades.

4.4. Tervishoid

Kehtna vallas tegutseb kaks perearstikeskust asukohaga Järvakandi alevis ja Kehtna alevikus. 2018. a valminud kaasaegses Kehtna Perearstikeskuses pakub vallaelanikele tervishoiuteenuseid kaks perearsti. Kehtna perearstikeskuse juures tegutseb apteek. Apteegid tegutsevad ka Järvakandi alevis ja Lelle alevikus. Selline perearstivõrk vastab valla elanikkonna paiknemisele ja arvule ning perearstikeskuses katavad suurema osa valla arstiabi vajadustest. Eakatele ja puudega isikutele, kellel puudub võimalus muu transporti kasutada, on tagatud sotsiaaltransporditeenus üle Eesti. Teenus on tasuline, hinna kehtestab vallavalitsus (alates 01.01.2025 on kilomeetri hind 0,30 €). Vallavalitsuse struktuuris on sotsiaalhooldaja ametikoht, kelle põhiülesanneteks on transporditeenuse osutamine ja vajadusel saatjaks olemine. 2025. aastast on kasutusel uus sõiduk. Eriarstid võtavad vastu ka Rapla Haigla polikliinikus, kus tehakse suuremaid terviseuuringuid. Haiglaravi ja hooldusravi teenuse osutajaks on Raplamaa Haigla, kus uus ja kaasaegne perearstikeskus valmis 2018. a.

Alates 2022. a osaleb ka Kehtna Perearstikeskus (Rapla perearstikeskuse osana) projektis „Inimkeskne hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli rakendamine kohalikul tasandil“, mille põhieesmärgiks on pakkuda kompleksse abivajadusega inimesele (kes vajab nii tervishoiuteenuseid kui ka sotsiaalhoolekandeteenuseid) nende vajadustele vastavat põhimõttel abi võimalikult vara nii, et inimene ei jääks kahe süsteemi vahele ekslema. Projektis on juhtumikorraldajaks hoolduskoordinaator, kes

perearstikeskustes töötab. Hoolduskoordinaator on koostööpartneriks sotsiaaltööspetsialistidele. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteemi koostöö on arengujärgus ja võtmesõnaks arengukava perioodil nii riiklikul kui kohalikul tasandil.

4.5. Kultuur ja seltsielu

Kehtna vald on pikaajaliste ja väärtuslike kultuuritraditsioonidega piirkond. Välja on kujunenud elanike vajadusi arvestav ja paiknemisele vastav kultuuri- ja spordiasutuste võrk. Kohalike kodanikuühenduste ja kultuurikollektiivide aktiivne tegevus aitab kaasa Kehtna valla kultuuri- ja sporditegevuse arengule.

Kehtna valla erinevates piirkondades tegutseb kokku 7 kultuuriasutust: Valtu Seltsimaja Kaereperes, Kehtna Klubi, Ingliste Rahvamaja, Keava Rahvamaja, Eidapere Rahvamaja, Lelle Rahvamaja ja Järvakandi Kultuurihall). Lisaks neile on Keavas võimalik kasutada spordi- ja kultuuritegevusteks Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu saali, Raplamaa Rakenduslik Kolledži spordisaali ja aulat, Kehtna Põhikooli spordisaali ja aulat, Kehtna Klubi saali, mis paikneb Kehtna Kunstide Kooliga samas hoones ning on riskasutuses, Kaereperes Valtu Spordimaja ning Järvakandis kooli võimlat.

Kehtna vallas on seitse raamatukogu (Eidaperes, Lelles, Kehtnas, Keavas, Inglistel, Kaereperes ja Järvakandis), mis täidavad kaasaegse info- ja külakeskuse funktsiooni (ühendatud teavikute laenutus, arvuti ja interneti kasutamise võimalus).

Kehtna Rahvaraamatukogu tegutseb jätkusuutliku ja kaasaegse teenusena, arvestades kogukonna vajadusi ning käies ajas muutuvate teenusootustega kaasas. Lelles on raamatukogu koos rahvamajaga samas hoones ning seal on otstarbekas kaaluda kaugtöökeskuse loomise võimalust.

Kehtna vallas on lisaks külaplatsidele laululavad Eidaperes (Reonda külas), Keavas ja Inglistel. Kehtna laululava on kogukonna vajadusi arvestav laululava, kus toimuvad ka maakondliku tähtsusega kultuurisündmused. Järvakandi ja Ingliste laululavad vajavad renoveerimist.

Kehtna Peetri kirik kuulub ajaloomälestiste hulka. Kirikus on orelimeister August Terkmanni poolt 1914. a valmistatud orel. Stiilse puukiriku sisemus on kaunistatud puunikerdustega. Siin toimuvad ka Rapla Kirikumuusikafestivali kontserdid. Lelles asub Lelle Püha Kolmainu kirik, mis on Apostlik-Õigeusu kirik. Lelle kirik aastast 1868 on Rapla maakonna vanim õigeuskirik, kus on hoiul väärtuslikud kultuurimälestised. Järvakandis tegutseb Järvakandi Pauluse kirik.

4.6. Sport ja terviseedendus

Vallas on spordiga tegelemiseks loodud mitmekülgsed võimalused. Valla suurim spordikeskus on Kaereperes asuv Valtu Spordimaja, millest on kujunenud üle-vallaline tervisespordikeskus. Spordimaja kompleksis on ujula, võimla, lauatenнисe saal, jõusaal, saunad, tenniseväljak, kettagolfi rada ja kunstmurukattega jalgpalliväljak. Suveperioodil on kasutusel tenniseväljak ja rannavõrkpalli platsid. Talveperioodil on avatud valgustusega suusarada ning liuväli, kus on võimalik uisutada ja mängida jäähokit. 2025. aastal rajati Valtu Spordimaja sauna- ja spaakompleks ning laiendati jõusaali. 2026. aastal rajatakse Spordimaja välialale 2 padeliväljakut ja arendatakse uusi sportimisvõimalusi. Valtu Spordikeskuse edasiseks arenguks tuleb renoveerida olemasolevad majutusruumid või ehitada majutushoone. Tuleks ka kavandada suurem veekeskus. Valtu Spordimaja edasine arendamine aastaringseks spordi-, turismi- ja puhkekompleksiks toimub valla strateegiliste eesmärkide ning kehtivate arengudokumentide alusel.

Kaerepere rula- ja mänguväljak paikneb kooli lähedal ning on kogukonnas laialt kasutust leidnud ja hea asukohaga tegevuskoht. Spordimaja ja rulaväljaku koosmõju loob kogukonna jaoks olulise ja mitmekülgse tegevuspiirkonna, mida on võimalik edasi arendada terviklikuks spordikompleksiks.

Vallas on ka teisi spordiobjekte – spordisaalid asuvad Järvakandis, Eidaperes, Kehtnas, Keavas ja Inglistel. Staadionid ning mängu- ja spordiväljakud paiknevad Järvakandis, Eidaperes, Lokutal, Lelles, Keavas, Kehtnas, Kaereperes ja Inglistel. Lisaks on kettagolfirajad Inglistel, Kaereperes, Kehtnas, Palukülas ja Järvakandis. Kehtnas on laste madalseiklusrada. 2025. aastal rajati Kehtna staadioni ja Kehtna Põhikooli vahetusse lähedusse skatepark.

Talviseks sporditegevuseks valmistatakse ette suusarajad Kaereperes, Palukülas ning Järvakandi

terviseradadel. Palukülas on talveperioodil võimalik avada 2 km, 3 km ja 5 km pikkused suusarajad. Nendest on 2 km ulatuses valgustatud radu Palukülas ning 1,5 km ulatuses Järvakandis. Talviti saab Palukülas harrastada ka mäesportialasid. Kevadest sügiseni saab Palukülas harrastada kepikõndi, jooksmist ja sõita jalgrattaga. Paluküla puhke- ja spordikeskuse arendamisel tuleb järgida looduskaitseõuete täitmist.

Populaarseteks liikumisharrastuse tegevuspaikadeks on Kehtna–Kaerepere, Keava ning Eidapere kergliiklusteed. Võimalusi lisavad Kaerepere–Kehtna kergliiklustee ääres paiknevad välitrenažööride kompleksid. Kehtna vallas on põhjendatud kergliiklusteede planeerimine Kehtnast Räägu puhkealani. Kergliiklusteede ehituse plaanid tuleb paika panna kooskõlas valla teede arengukavaga ning need peavad kajastuma kogu Raplamaa kergliiklusteede planeeringutes.

Suviseks sporditegevuseks ja ujumiseks on Kehtna vallas Aleti, Hiie külas asuv Kullamaa puhkeala, Imsi järve ümbrus, Paluküla, Räägu ja Estonia puhkealad.

Kehtna vallas on tervisenõukogu, mille koosseisu kuuluvad ametnikud, valla erinevate piirkondade allasutuste töötajad ning valla kogukondade-, spordi- ja meditsiinivaldkonna esindajad. Lisaks traditsioonilistele igaaastastele südamekuu ja tervisenädalate planeerimisele ja korraldamisele saab tervisenõukogu valla rahvatervise arendamiseks teha rohkem ettepanekuid. Kõik arendused tuleks teha kooskõlas Liikuma Kutsuva Kooli ning Tervise Arengu Instituudi poolt välja töötatud põhimõtetega. Kehtna lasteaed Siller, Eidapere Kool, Järvakandi Kool ja lastead ning Valtu Põhikool on tervist edendavad haridusasutused.

4.7. Turvalisus ja kriisideks valmisolek

Avaliku korra tagamiseks on vallas Rapla politseijaoskonna Kehtna konstaabel. Päästeteenuseid osutavad Lääne Päästkeskus Järvakandi kutselise- ja Kehtna ning Lokuta vabatahtlike komandodega.

Tänavavalgustus on olemas suuremates asulates. Turvalisuse tagamiseks on välja ehitatud mitmeid kergliiklus- ja kõnniteid. Seoses liikluse suurenemisega toimub ka nende jätkuv ehitamine ja renoveerimine vastavalt võimalustele. Turvariskide maandamise osas rakendatakse osades asulates naabrivalvet. Kehtna valla elanike turvalisuse ja heakorra parandamiseks tuleks valla elanikke teavitada MTÜ Eesti Naabrivalve eesmärkidest ja aktiveerida inimesi sellega liituma.

Selleks, et Kehtna valla elanikkonda teenindada kriisisituatsioonides ja olla valmis hädaolukordades (suuremad õnnetused, katastroofid jne) on välja töötatud kriisireguleerimise kogum, milles käsitletakse valmisoleku plaanimist, teatamist hädaolukorrast, kuidas sellele reageerida ja kuidas kõrvaldada/leevendada sündmuste tagajärgi. Hädaolukorra lahendamist vallas juhib vallavanem. Elanikkonda teenindavad kriisisituatsioonides Kehtna vallas paiknevad päästekomandod ja politsei. Valdade kriisikomisjonid on koondunud ühiseks Raplamaa kriisikomisjoniks, mida juhivad vallad rotatsiooni korras.

5. Ettevõtlus ja tööhõive, elanike sissetulekud, töötuse määr

5.1. Ettevõtlus

Kehtna vallal on head eeldused, tulenevalt asukohast, et tagada mitmekesine ettevõtluskeskkond. Vallas on mitmeid uuendusmeelseid ja edasipüüdlikke ettevõtjaid, kellele läheb korda valla areng ja käekäik. Põhja-Euroopat ja Kesk-Euroopaga ühendava kiirraudtee *Rail Baltica* plaanides läbib raudteetrass 20 km ulatuses ka Kehtna valda, tuues Järvakanti raudteejaama. Võimalik on kavandada Järvakandis raudtee mahasõit piirkonna majandustegevuse edendamiseks.

Kehtna vallas tegutseb 2025. a seisuga 457 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet. 96% ettevõtetest on alla 10 töötajaga väikeettevõtted (441 ettevõtet), ettevõtteid töötajate arvuga 10–49 on 3% (14 ettevõtet), üle 50 töötajaga on piirkonnas 2 ettevõtet. Ettevõtete arv on perioodil 2017–2025 kasvanud 39 võrra (418 → 457). Enim tegeleb ettevõtteid põllumajanduse ja metsamajanduse tegevusalal (94), ehituses (76), kutse-, teadus- ja tehnikaalases tegevuses (49), töötlevas tööstuses (39), muudes teenindavates tegevustes (35), veonduses ja laonduses (34), hulgi- ja jaekaubanduses (26).

Kehtna valla suurim tööandja Kehtna Vallavalitsus koos allasutustega, kus kokku töötab üle 200 inimese. Suurim ettevõtte vallas on 160 töötajaga O-I Estonia AS (endise nimega AS Järvakandi Klaas), mis on 1991. a asutatud klaasi-tootmisettevõtte asukohaga Järvakandi alevis. Alates 2003. a on ettevõtte omanik USA

kontserni Owens-Illinoisi Soomes asuv tütarettevõtte OI Finnish Holdings OY. Töötajate arvult teisel kohal (üle 100 töötaja) on Keava alevikus tegutsev Vindor OÜ, mis on eesti kapitalil põhinev ettevõtte ja toodab profiilliiste, ukسلenge ja aknapõskesid. Väiksematest puidutöötlemise ettevõtetest tegutseb vallas Järvakandi Puidutehas OÜ, 30 töötajat.

Põllumajandusettevõtetest on suurim 50 töötajaga Kehtna Mõisa OÜ. Ettevõtte põhitegevusalad on veisekasvatus, kanakasvatus, taimekasvatus, lihatoodete valmistamine ja müük. Loomakasvatusega tegeleb Pae Farmer OÜ ja piimakarjakasvatusega Tavex OÜ. Rodnas OÜ tegeleb Kehtna alevikus põllumajandusmasinate, -seadmete ja lisaseadmete hulgimüügiga. Olulisteks tööandjateks vallas on ka Raplamaa Rakenduslik Kolledž (üle 30 töötaja).

Kehtna vallas on arenguvõimalusi majutuskohtade, turismiettevõtluse ja kaubanduse tekkimiseks. Pikemas perspektiivis nähakse ettevõtlus- ja tootmisaladel (sh. põllumajanduslikud tootmishooned) arendusi. Kavandatakse olemasolevate ettevõtlusalade laiendusi ning uute rajamist piirkondadesse, kuhu on lihtne ehitada juurdepääsuteid ja paigaldada kommunikatsioone. Äri- ja teenindusalade arendamine on perspektiivne paikkondade keskustes. Looduslikult väärtuslikes paikades tootmisalade arendamist ette ei nähta, pigem tuleks sellistes kohtades arendada objekte, mis toetavad turismi- ja puhkemajanduse arengut. Perspektiivsed kaubandus-, teenindus-, büroohoonete- ning tootmismaad on kajastatud Kehtna valla uues üldplaneeringus.

Probleemiks on kunagised lagunenud tootmishooned, mis tuleks likvideerida, korrastada või muuta taaskasutatavateks tootmispindadeks. Selleks tuleks koostada lähiaastateks vanade tootmishoonete lammutamise kava.

Kehtna valla majanduse areng ei sõltu ainult kohalike ettevõtete arengust. Oodatud on ka väljastpoolt tulnud investeeringud. Vajalik on suurem koostöö ettevõtjatega, võimaluste väljapakkumine ja teabe süsteemne jagamine ettevõtluse arendamise võimalustest. Samuti saab kasutusele võtta ettevõtlus- ja tootmisalasid. Loodulikult väärtuslikes paikades tootmisalade arendamist ette ei nähta, pigem tuleks sellistes kohtades arendada objekte, mis toetavad turismi- ja puhkemajanduse arengut.

Lisaks äriettevõtetele on Kehtna vallas registreeritud üle 200 mittetulundusühingu. Nende organisatsioonide peamiseks tegevusteks on vaba aja sisustamine, huvialaline tegevus ning sporditegevus.

5.2. Puhkemajandus ja turism

Valla spordikeskuseks on Valtu Spordimaja Kaarepere alevikus, kuhu on võimalik majutada kuni 60 inimest. Siia on rajatud täismõõtmetega kunstmurukattega valgustatud jalgpalliväljak, kolm rannavolle platsi ning tenniseväljak koos tribüüniga. Ujulas on võimalik trennida 25 meetri pikkuses nelja rajaga ujumisebasseinis, lastele on lastebassein. Saab kasutada võimlat, jõusaali ning erinevaid saunu. Spordimajas toimuvad iga-aastased turniirid ja spordilaagrid. Osalejad on nii Eestist kui ka kaugemalt. Uuendamist ootab kergejõustikustaadion. 2018. a tegutseb Valtu Spordimaja osaühinguna, mille majandustegevuse edendamiseks on kavas hotelli ja veekeskuse rajamine.

Kehtna alevikust 15 km kaugusel asub Paluküla, mis on aastaid olnud lähikümbruse ja Rapla maakonna valdade suusaspordiga tegelemise paigaks ning Loosalu-Paluküla loodusõpperaja lõpp-punktiks. Pikaajalised traditsioonid, Paluküla mäed ning korras ja talvel valgustatud mürdmaasuusarajad on Palukülast teinud populaarse taliharrastustega tegelemise koha. Paluküla piirkonna turismi- ja puhkemajanduslik arendamine jääb jätkuvalt Kehtna valla prioriteediks.

Eidapere külje all asub imeline Mukri raba. Mukri rabas leidub arvukalt älveid ja laukaid, laugaste vahel looklev laudtee jõuab Mukri rabajärve äärde, kus juulis-augustis saab imetleda vesiroose. Järve äärest kulgeb üks laudtee haru torni juurde, teine haru viib rabast välja. Puidust vaatetorn avati 2017. a, selle kõrgus on 18 meetrit ja ülemine vaateplatvorm asub 14 meetri kõrgusel.

Järvakandi alevis on turismigruppide huviobjektiks Järvakandi Klaasikeskus (sh klaasimuuseum ja kultuurihall). Kohalikele elanike puhkuse jaoks on loodud Sulleri puhkeala ja aastaringseks kasutamiseks Järvakandi terviserajad ja kooli võimla.

Kehtna valla mitmekesised looduslikud ja ajaloolis-kultuurilised ressursid võimaldaksid puhkemajandust suuremalt arendada. Turismiinfrastruktuuri täiendamisel ja parandamisel võiks keskenduda teenuste mitmekesistamisele, pakkudes nii loodus-, talu-, seiklus-, jahi-, pere- kui ka terviseturismi, sh puuetega inimestele suunatud terviseturismi. Vallas tuleb välja töötada turismi- ja puhkemajanduse arengukava, mille osaks on ka suure turismimarsruudi (Ingliste – Keava mäed – Keava raba – Paluküla – Mukri raba – Järvakandi) väljatöötamine.

Kehtna vallas asuvad Laukataguse Puhkekeskus, Lokuta Puhkekeskus ja osaliselt valla territooriumil olev Toosikannu Puhkekeskus, mis pakuvad maaturismi- ja toitlustusteenuseid. Puhkemajanduslikult on oluline olemasolevate ja uute alade ning objektide korrastamine ja väljaehitamine. Arvestada tuleb järjest suureneva loodusturismi huvi kasvuga. See tähendab ka viidamajanduse ja turismikaartide uuendamist, et suunata inimesed vaatamisväärsustele ja põnevatele aladele (avalikud puhkealad, supluskohad, matkarajad, suusarajad, looduse õpperajad, külaplatsid, telkimis-, lõkke- ja piknikuplatsid). Lahendada on vaja rahvarohketes kohtades parkimine ja jäätmekäitlus.

5.3. Tööhõive, sissetulek, töötus

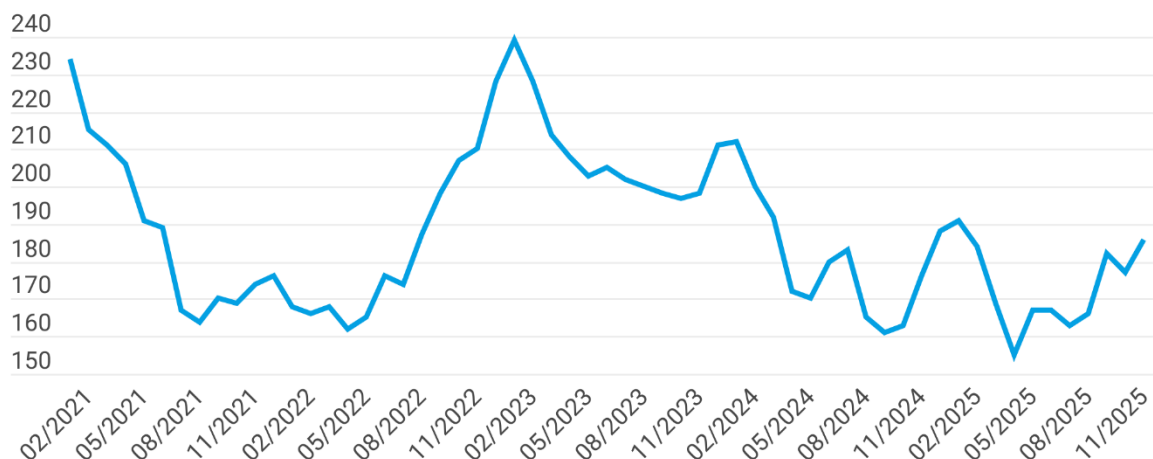
Keskmine brutokuupalk oli Kehtna vallas 2024. a 1674 eurot (aastane tõus 7,1%), mis moodustab 105% Rapla maakonna keskmisest (1593 eurot) ja 85% kogu Eesti keskmisest (1981 eurot). Brutokuupalga mediaan oli samal ajal 1453 eurot.

		2021	2022	2023	2024
Keskmine brutokuupalk, eurot	Eesti	1 474	1 645	1 832	1 981
	Rapla maakond	1 221	1 340	1 485	1 593
	Kehtna vald	1 274	1 391	1 564	1 674
Töötajate arv	Eesti	589 152	608 767	604 065	597 480
	Rapla maakond	10 523	10 704	10 431	10 259
	Kehtna vald	1 485	1 493	1 405	1 400
Brutokuupalga mediaan (V detsiil), eurot	Eesti	1 200	1 340	1 501	1 628
	Rapla maakond	1 069	1 174	1 300	1 392
	Kehtna vald	1 088	1 173	1 335	1 453
Keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, %	Eesti	..	11,6	11,3	8,1
	Rapla maakond	..	9,7	10,8	7,3
	Kehtna vald	..	9,1	12,5	7,1

Keskmine brutokuupalk, mediaan ja töötajate arv. Allikas: Statistikaamet

Töötajate arv on viimastel aastatel langenud ligi saja inimese võrra 1400 töötajani. Töötute arv on Kehtna vallas viimase 5 aasta jooksul pigem vähenenud. Kui 2023. a jaanuaris oli Töötukassa andmetel Kehtna vallas 239 registreeritud töötut, siis 2024. a jaanuaris 212 ja 2025. a alguse seisuga 191 registreeritud töötut.

Registreeritud töötud 2021-2025

Registreeritud töötud kohalikus omavalitsuses kuu lõpu seisuga. Allikas: Töötukassa

6. Taristu

6.1. Teed, liikluskorraldus, ühistransport

Peamiseks Kehtna valda läbivaks ja lähimate keskustega ühendavaks on Tallinn – Rapla – Türi ja Rapla – Järvakandi – Kergu tugimaanteed ning Tallinn – Rapla – Viljandi raudtee. Kehtna valla geograafilisest paiknemisest tulenevalt on vald tihedamalt seotud maakonnakeskuse Raplaga ning Põhja-Eesti regionaalse keskusega Tallinn. Kokku on Kehtna vallas 482 km teid, millest valla hooldatavaid teid on 314 kilomeetrit.

Kiirraudtee *Rail Baltica* raudteetrass läbib Kehtna valda Järvakandi alevi juures. Võimalik on kavandada Järvakandi mahaõit piirkonna raudteeühenduse edendamiseks.

Kohalike maanteede korrashoid toimub hanke korraseraettevõtjatega sõlmitud teedehoolduse lepingute alusel. Eraldi hanked on korraldatud suvisele ja talvisele teehooldusele tavaliselt 3-4 aastase tsükliga.

Olemas on digitaalne teede andmestik ja teehoiukava, mille alusel teostatakse teede hooldust ja remonti. Kehtna vallas on järgnevad kergliiklusteed:

- Kehtnast Kaereperre ja Keava raudteejaama
- Kaerepere asula sisene kergliiklustee
- Järvakandi alevi kergliiklustee
- Eidapere aleviku kergliiklustee
- Lelle aleviku kergliiklustee, mis ühendab Tallinn-Rapla-Türi riigimaantee ääres asuva bussipeatuse Pärnu maanteega
- Lelle aleviku sisene kergliiklustee

Perspektiivis on vajalik pikendada Kehtna kergliiklusteed Mõisa pargist kuni Räägu puhkealani. Täiendavate kergliikluskoridoride rajamist nähakse ette eesmärgiga tõsta liiklusohutust ja kergliiklejate turvalisust ning viia kergliiklejad eemale üldkasutatavatest maanteedelt ja parandada vallasisesid ühendusi.

Ühistranspordi eest vastutab ja seda korraldab MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus. Kohalike liine teenindavad erinevad bussifirmad, laste koolitransport on valla poolt tagatud.

Vallas tuleb pidevalt täiendada funktsioneerivat logistikaskeemi, mis võtaks arvesse elanike bussiühenduse vajadusi nii valla sees kui erinevate keskustega vallast väljapoole. Näiteks Eidapere elanike transport Järvakandi teenindusasutustesse ja perearstide juurde Kehtnas ja Järvakandis.

2019. a lõppes rongiga reisijatevedu Tallinn-Lelle-Pärnu suunal. Rongi asemele loodi mitu korda päevas liikuv

riiklik bussiliin Rapla-Lelle-Edapere-Vändra-Pärnu suunal.

6.2. Elamu ja energiamajandus

Korterelamute haldamisega tegelevad Kehtna vallas eelkõige korteriühistud. 2018. a jõustus Korteriomandi- ja korteriühistuseadus, mille järgselt on kõikidel korterelamutel kohustus elamut hallata korteriühistu vormis ning vajadusel võimalus valida korterelamu valitseja-haldaja. Korterelamute vanusest tulenevalt vajavad paljud majad renoveerimist, piiratud ressursid ja ebapiisav teadlikkus takistavad majade uuendamist. Siiski on osad korterelamud olulises mahus renoveeritud, mis tagab kinnisvara säilimise ja selle kõrgema väärtuse. Korteriühistute teadlikkus kriisi olukorras toime tulemiseks on tõusnud tänu erinevatele koolitustele, kui huvitus ja motiveeritus maja kindlustamisel kriiside vastu on siiski veel madal.

Kehtna vallale kuuluvaid munitsipaal- ja sotsiaalkortereid haldab vallale kuuluv ettevõtte Kehtna Vesi OÜ. Vallale kuuluvate munitsipaalkorterite hulka on otstarbekas vähendada nende müümise teel. Tiheasustuspiirkondades on elamumajandus seotud ka ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga. Kuigi olukord on paranenud aastatel 2024-2025, on endiselt probleemiks osade elanike lohakas suhtumine ühisvarasse ja kommunaalmajanduse teenuste eest mittetasumine.

Kaugküte toimib Kehtna ja Kaerepere alevikes, Lokuta külas ning Järvakandi alevis. Kehtestatud on kaugkütte piirkonnad ja neid opereerivad SW Energia OÜ, N.R. Energy OÜ ja valla äriühing Järvakandi Soojus. Järvakandi kaugküttesüsteemid vajavad suuri investeeringuid trasside kaasajastamisse, soojusenergiat saadakse klaasivabriku jääsoojusest ja gaasist.

Kaerepere ja Kehtna uuendatud katlamajad kasutavad põhikütusena hakkepuitu, alevike trassid on rekonstrueeritud. Kehtna aleviku trasse uuendati 2025. aastal.

Hoonete energiasäästlikuks muutmine on käimas nii elamutes kui ka avalikes hoonetes. Omanike teadlikkus energiasäästust on suurenenud, samas on vajalik jätkuv teadlikkuse suurendamine energia säästlikust kasutamisest. Energiatõhususe parandamiseks on vajalik investeeringute mahu suurendamine.

Kehtna vallale kuuluvad tänavavalgustused kõikides alevikes, Järvakandi alevis, Ingliste, Kumma, Lokuta külade keskustes. Valgustatud on osaliselt kergliiklusteed, samuti Valtu Spordimaja ning Paluküla ning Järvakandi suusarajad. Kehtna valla tänavavalgustuse võrk on antud 10 aastaks Enefit OÜ hallata koos võrgulepingute üleandmisega. Leping järgselt uuendab ettevõtte kõik valgustid, tagab nende töö ja tasub elektrienergia eest.

Madalpinge elektrivarustuse tagab valla territooriumil OÜ Elektrilevi. Põhivõrgu rajatise haldab AS Elering. Kehtna vallas paiknevad alljärgnevad põhivõrgu rajatised, mille omanik on Eesti Energia OÜ Põhivõrk: 1) Kehtna 110/10 kV alajaam Lellapere külas, 2) Järvakandi 110/10 kV alajaam, 3) Rapla-Kehtna 110 kV õhuliini L025 lõik Lellapere külas, 4) Kehtna-Järvakandi 110 kV õhuliini L026 lõik Lellapere külas ja Ahekõnnu külas, 5) Järvakandi-Valgu 110 kV õhuliini L027 lõik Nõlva külas, 6) Rapla-Paide 110 kV õhuliini L187 lõik Pae, Ingliste ja Lau külas.

6.3. Ühisveevärk ja –kanalisatsioon

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arendamine toimub vastavalt koostatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale aastateks 2020–2032, mis loob eeldused elukvaliteedi parendamiseks. 2026. aastal on eesmärk ÜVK arendamise kava uuendada. ÜVK rekonstrueerimine Kehtnas, Keavas, Kaereperes ja Eidaperes on 2018. a seisuga suuremas mahus lõpetatud. Kaerepere heitvesi juhitakse survekanalisatsioonitoruga Kehtna puhastusseadmesse. Arengukava perioodil on plaanis Lelle ÜVK projektide elluviimine. ÜVK arenduse ja haldusega tegeleb vallas Kehtna Vesi OÜ. Vee-ettevõtja Kehtna valla territooriumil on vallale kuuluv ettevõtte Kehtna Vesi OÜ. Ettevõtte on aastatel 2024-2025 suurendanud varustuskindlust joogiveega varustamisel. Veetöötisjaamad saavad toimida ka elektri katkestuse korral.

Kehtna valla purgimissõlmed asuvad Kehtna puhastusseadmete juures ja Järvakandi alevis. Alternatiivseks variandiks on Rapla linna purgimissõlmed. Reovee kogumisaladeks on määratud Järvakandi, Kaerepere, Kehtna, Keava, Lelle ja Eidapere alevikud ning Ingliste ja Lokuta külakeskuste kompaktse hoonestusega alad. Vastavalt seadusele peab kohalik omavalitsus põhjavee kaitseks tagama reovee kogumisalal kanalisatsiooni

olemasolul reovee suunamise reoveepuhastisse ja heitvee juhtimise suublasse.

6.4. Jäätmemajandus

Kogu vallas toimib korraldatud jäätmevedu, mille raames on võimalik tekkekohal anda ära segaolmejäätmeid, biolagunevaid jäätmeid, paberi- ja papijäätmeid ning segapakendijäätmeid. Muid majapidamises tekkinud jäätmeid saab viia Kehtna, Järvakandi või Mäepere jäätmejaama. Pakendijäätmete üleandmine on tagatud kogu vallas ka avaliku kogumisvõrgustiku kaudu. Nende käitlemist korraldavad omavalitsus ja taaskasutusorganisatsioonid.

Kehtna valla jäätmehoolduse arendamist käsitletakse Kehtna valla jäätmekavas 2024–2029, milles seatakse eesmärk valla üleminek kestlikuma ja ringmajanduspõhise jäätmekäitluse suunas. Oluline on vähendada jäätmeteket, toidukadu ja prügistamist ning propageerida säästlikku tarbimist ja korduskasutust. Teine oluline eesmärk on suurendada jäätmete liigiti kogumise ja ringlussevõtu osakaalu, arendades kogumisvõrgustikku ning pakkudes elanikele mugavaid võimalusi jäätmete üleandmiseks. Kavandamisel on Kehtna aleviku juurde kaasaegne jäätmejaam, koos korduskasutusruumidega, et laiendada vastuvõetavate jäätmete sortimenti ning pakkuda paremaid tingimusi jäätmete üleandmiseks. Samuti pööratakse tähelepanu elanike ja ettevõtete keskkonnateadlikkuse tõstmisele ning tõhustatakse jäätmekäitlusala järelevalvet, et tagada kehtivate nõuete täitmine, vähendada ebaseaduslikku ladestamist ning parandada jäätmeveoteenuse kvaliteeti.

6.5. Keskkond ja haljastus

Valla hooldada on kokku ligi 90 hektarit haljasalaid, puhkealad ning pargid (ca 13 ha). Suuremat hooldust nõuavad kaitsealused pargid Kehtnas, Eidaperes ja Inglistel. Hooldatavatest puhkealadest on suurimad Kassivõllimäe ja Aleti järve alad Eidapere piirkonnas, Paluküla tervisespordi- ja puhkeala, Kullamäe puhkeala Hiie külas, Järvakandi terviserajad, Räägu puhkeala Kehtna piirkonnas ja Estonia puhkeala Kaerepere piirkonnas. Paluküla puhkeala hooldamine ja kasutamine on piiratud seoses sealse riiklikult rangema kaitsereežiimi kehtestamisega. Pidev haljastustegevus toimub ka Lelle, Kehtna ja Järvakandi kalmistutel.

Ulatuslik osa Kehtna vallast on kaetud roheline võrgustiku aladega. Tugiala T7 üks osa hõlmab Kehtna vallas Linnaaluste, Ohekatku, Palasi, Lalli külasid ja Paluküla. Need alad jäävad ka Kõnnumaa maastikukaitseala piiridesse. Tugiala T7 teine osa hõlmab Saarepõllu, Kõrbja, Mukri, Reonda, Ellamaa külasid ning need alad jäävad ka Mukri maastikukaitseala piiridesse. Tugiala T7 kolmas osa hõlmab Nõlva ja Selja külasid. Tugiala T8 on samuti kahes osas: Kastna, Põllu, Koogiste ja Mukri külates ning Lokuta külas. Tugialad seostuvad omavahel terviklikuks võrgustikuks rohekoridoride kaudu, mis ühtlasi on ka metsloomade rändeteedeks. Rohelist võrgustikku toetavad looduskaitsealad, Natura 2000 alad, püsielupaikade kaitsetsoonid, hoiualad ja pärandkultuurimaastikud. Keskkonna parendamise jaoks on oluline ka kergliiklusteede rajamine.

7. Kohaliku omavalitsuse juhtimine ja haldamine

7.1 Vallavolikogu ja -valitsus, hallatavad asutused

Kehtna vallavolikogu on 21-liikmeline ja vallavalitsus 5-liikmeline. Vallavolikogu poolt on moodustatud 7 alalist komisjoni ja volikogu eestseisus. Volikogu eestseisusesse kuuluvad esimees, aseesimees ja alaliste komisjonide esimehed.

Kehtna valla hallatavad asutused on Kehtna Põhikool, Valtu Põhikool, Järvakandi Kool (sh Eidapere õpipaik), Kehtna Kunstide Kool (filiaaliga Järvakandis), Kehtna lasteaed Siller (Ingliste ja Lelle rühmad), Valtu lasteaed Pesapuu, Järvakandi lasteaed Pesamuna, raamatukogud Kehtnas, Inglistel, Kaereperes, Järvakandis, Lelles, Eidaperes ja väliteeninduspunkt Keavas, Kehtna Klubi, Järvakandi Kultuurihall, Valtu Seltsimaja, Eidapere Rahvamaja, Lelle Rahvamaja, Kehtna Päästekomando, Kehtna Avatud Noortekeskus ja Järvakandi Avatud Noortekeskus. Kohaliku omavalitsuse elamumajandusega tegelevad vallale kuuluvad OÜ Kehtna Vesi ja OÜ Järvakandi Soojus.

Kehtna vallal on mitmeid koostööpartnereid. Raplamaa Omavalitsuste Liidu kaudu tehakse koostööd teiste kohalike omavalitsustega, otsimaks lahendusi ühistele probleemidele, jagatakse vastastikku kogemusi ja korraldatakse ühisüritusi. Lisaks tehakse koostööd ka Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskusega, külaelu ja

kogukonna aktiveerimiseks on hea koostöö Raplamaa Partnerluskoguga. Kehtna vald kuulub Eesti Linnade ja Valdade Liitu ja Rohelise Jõemaa koostöökogusse.

Traditsioonilistest üritustest tähistatakse Kehtna valla aastapäeva, milleks loetakse alates 2017. a 20. oktoobrit, kui Kehtna ja Järvakandi vallad ametlikult ühinesid. Toimuvad Kehtna valla parimate õpilaste, õpetajate, kultuuritöötajate, sportlaste tunnustamised, valla ettevõtjate päevad, taidlejate päev, tervisepäevad, spordipäevad ja uute vallakodanike hõbelusikapeod. Rahvatraditsioonidel põhinevad üritused (jaanipäevad, jõulud jt) toimuvad piirkonnapõhiselt külade ja rahvamajade eestvedamisel.

7.2. Andmekaitse ja infoturve

Valla eesmärk on tagada teenuste ja tööprotsesside usaldusväärsus ning elanike ja töötajate isikuandmete kaitse, rakendades järjepidevalt andmekaitse ja infoturbe põhimõtteid ning ennetades andmetöötlusest tulenevaid riske. Selleks lähtutakse seaduslikkuse ja läbipaistvuse põhimõttest, töödeldes isikuandmeid selgel õiguslikul alusel ja arusaadavalt teavitades andmete kasutamisest, ning minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõttest, kogudes ja kasutades üksnes teenuse osutamiseks vajalikku teavet. Andmetöötlus on vastutustundlikult juhitud ja kontrollitav: rollid ja vastutused on selgelt määratletud ning töökorraldus toetab turvalist andmekäitlust. Infoturbe juhtimise arendamiseks on vallavalitsus E-ITSE raames eelauditeerimise etapis ning liigub edasi auditeerimisse, samal ajal kui hallatavad asutused rakendavad E-ITS nõudeid ja arendavad oma infoturbe korraldust. Töötajatele korraldatakse regulaarselt küberturvalisuse koolitusi ning kõikides valla asutustes on läbi viidud andmekaitsealane koolitus, et toetada teadlikku ja ühtset andmekäitlust. Eesmärgi saavutamiseks hoitakse ajakohast ülevaadet isikuandmete töötlemisega seotud teenustest ja protsessidest, arvestatakse andmekaitse nõudeid teenuste arendamisel varajases etapis, tagatakse koostööpartneritega andmete töötlemise nõuete ja vastutuse selgus ning arendatakse valmisolekut andmekaitse- ja infoturbeintsidentide ennetamiseks ja lahendamiseks. Tegevuste tulemuslikkust hinnatakse muu hulgas töötajate koolituse läbinute osakaalu, hinnatud või üle vaadatud andmetöötlusprotsesside osakaalu ning andmekaitse- ja infoturbeintsidentide õigeaegse menetlemise alusel.

Lisa 4: Tulevikustsenaariumid

Pikaajaline arenguplaneerimine sisaldab endas olulises osas määramatust. Ühe valla arenguvalikuid mõjutavad suur hulk keskkonnast tulenevaid trende, mille üle vallal endal sageli kontrolli suures osas või täielikult puudub. Selle teadmatusega toimetulemiseks on Kehtna valla arengukavas kasutatud stsenaariumiplaneerimise tööriistu, et määratleda mitmed võimalikud arengusuunad ning valmistada neist tulenevalt ette sobivad lahendused.

Stsenaariumide koostamisel on lähtutud nii olulisematest tunnetatud trendidest kui ka vaevu tajutavatest märkidest (*weak signals*), mis võivad pikemas perspektiivis muuta inimeste käitumisharjumusi. Samuti tuleb arvestada, et elukeskkond tervikuna muutub aeglasemalt kui näiteks tehnoloogiad või teenused, mistõttu on oluline hinnata muutuseid pikema perioodi vältel. Võttes aluseks Eesti inimarengu aruande 2019/2020¹ (Linnastunud ühiskonna ruumilised valikud), on peamised elukeskkonna arengut Eestis mõjutavad suundumused järgmised:

- Rahvastik tervikuna kahaneb ja vananeb.
- Linnastumise ja linnastuvate asulate kiireneva majanduskasvuga suureneb regionaalne ebavõrdsus.
- Viiakse ellu suuremahulisi taristuinvesteeringuid, sh raudtee ja maanteeühendused.
- Kahanevad piirkonnad loovad täiendavaid võimalusi sisserändeks.
- Suureneb elanike terviseteadlikkus ja tervislikud eluviisid suunavad inimeste valikuid.
- Inimeste liikumisvajadused muutuvad ning uued liikumisteenused kujundavad ümber liikumisharjumusi.
- Töösuhted on kiires muutumises ning kaugtöö normaliseerub.
- Tehnoloogia roll muutub üha suuremaks eri eluvaldkondades.
- Nooremad põlvkonnad on orienteeritud liikuvusele ja kogemustele.

Sellele lisaks tuleb arvesse teisi olulisi mõjutegureid, sh:

- Keskkonnateadlikkuse kasv ja rohepöördega kaasnevad võimalused ning ohud.
- Julgeolekukriis ja sellega kaasnevad pikaajalised mõjud.
- Majanduse väljavaated, sh majanduskasvu prognoosid, kõrge inflatsioon ja pikaajaline intressimäärade tõus, samuti riigieelarveliste vahendite mõju investeeringutele.
- Regionaalpoliitikat toetavad või pärssivad otsused riigi tasemel, sh omavalitsuste maksubaasi suurendamist puudutavad küsimused.
- Pikemaajalise mõjuga haridus-, kultuuri- ja sotsiaalpoliitilised otsused.

Ülaltoodud suundumusi, trende, võimalusi ja ohte analüüsidest lepitati Kehtna vallas kokku kahes stsenaariumi teljes, millest mõlemad kujutavad endas võimalikke tulevikke:

1. **Elanikkonna juurdekasvu-kahanemise telg.**
2. **Valla majandusliku võimekuse (tulubaasi) kasvu-kahanemise telg.**

Stsenaariumide puhul ei ole tegemist „heade“ ega „halbade“, „eelistatud“ ega „soovimatute“ alternatiividega, vaid tulevikukirjeldustega reaalselt juhtuda võivatest olukordadest, milleks tuleb Kehtna vallal pikemas perspektiivis valmistuda.

Stsenaarium 1: Kuldse ringi Kehtna

Elanike arv kasvab, samuti kasvab valla majanduslik võimekus.

Stsenaariumi eeldused:

- Kaugtöövõimalused laienevad ning uued töövormid võimaldavad paindlikku elukorraldust.
- Loodud on kiired ja mugavad transpordiühendused suuremate keskustega.
- Vald pakub kaasaegset, turvalist, looduslähedast ja peresõbralikku elukeskkonda.

¹ <https://www.2020.inimareng.ee/>

- Vald pakub soodsat keskkonda ettevõtjatele kõrgepalgaliste (võrreldes maakonna ja Eesti keskmise palgatasemega) töökohtade loomiseks.
- Kinnisvarahinnad Tallinnas ja selle lähiümbruses jätkavad kasvamist ning inimesed otsivad üha enam alternatiivi kaugemalt.
- Valla elanike arvu kasv tuleneb peamiselt tööealiste noorte perede ja keskealiste inimeste arvelt, kes teenivad üle Eesti keskmise palka. Elanike arv võiks tõusta seniselt 5432 inimeselt 7000–8000 inimeseni.
- Vallas on piisavalt võimalusi elamufondi arendamiseks.
- Vallal on võimekus välisrahastuse kaasamiseks arendus- ja investeeringuprojektide elluviimiseks.

Stsenaariumiga kaasnevad mõjud:

- Maksujõulise elanikkonna kasvuga suureneb ka valla tulubaas, sh võimalus investeeringute elluviimiseks ja kvaliteetsete teenuste osutamiseks.
- Arvestada tuleb täiendava koormusega haridusele ja sotsiaalteenustele, varakult tuleb läbi mõelda lasteaia- ja koolikohtade kättesaadavuse tagamine, mis võib Tallinna lähiümbruse valdade näitel osutada keeruliseks.
- Elanikkonna kasv omavalituse piires saab olema ebaühtlane, ennekõike liiguvad inimesed valla põhjaossa (Inglise, Kaerepere, Keava, Kehtna), valla lõunaosas (Eidapere, Järvakandi) jääks elanike arvu muutus ka selles stsenaariumis väiksemaks või jätkuks seal endiselt kahanemine. See toob omakorda kaasa lõhede suurenemise valla eri piirkondade vahel.
- Uued inimesed aitavad ühelt poolt kaasa piirkondlike kogukondade elujõulisusele, samas muutuksid siis kogukonnad anonüümsemaks. Kindlasti tuleks selle stsenaariumi puhul pingutada ühtse identiteeditunde tekitamisesse ja turvatunde suurendamisse.
- Suurenev inimeste hulk toob kaasa ka taristu kasutatavuse, sh liikluskoormuse kasvu. Tähelepanu tuleb pöörata liiklusturvalisusele, teede seisukorrale jm.
- Selleks, et elanike arvu kasvuga kaasneks ka tulubaas, on vaja tagada inimeste maksutulu jäämine omavalitsusesse. See eeldab nii inimeste teadlikke valikuid (soovi panustada oma kodukoha arengusse), kvaliteetseid avalikke teenuseid (koolid ja lasteaia, ühistransport, jäätmekorraldus, teede korrashoid jm) kui ka regionaalpoliitilisi otsuseid (kohalikud maksud, tasuta ühistransport, tulevikus võimalik maksutulu jagunemine mitme elukoha vahel jm). Halvimal juhul kaasneb elanike arvu kasvuga küll koormus taristule, kuid inimeste maksutulud liiguvad endiselt keskustesse, kus pakutakse paremaid koole või tasuta ühistransporti.

Seniste valglinnastumise, töövormide muutumise, kaugtöö laienemise ning kinnisvaraturu trendide jätkumisel on Kehtna vallal asukohta arvestades potentsiaali meelitada valda elama uusi inimesi. Elanike arvu vähenemise trendi peatamisel ja kasvule pööramisel on oluline tagada, et uute elanikega kaasneks ka täiendav maksutulu, mis võimaldab pakkuda paremaid teenuseid. Selle stsenaariumi realiseerumisel on võtmetähtsusega valla tasakaalustatud areng, et ekstensiivse laienemisega ei kaasneks olemasolevate teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse olulist langust. Sellise tuleviku puhul puudub motivatsioon ühinemiseks mõne teise omavalitsusega.

Stsenaarium 2: Igatiks enda eest

Elanike arv kasvab, kuid samal ajal valla majanduslik võimekus väheneb.

Stsenaariumi eeldused:

- Vald pakub turvalist, looduslähedast ja rahulikku elukeskkonda.
- Vallas tegutseb piisaval arvul töökohti loovaid ettevõtteid, samuti võimaldavad internetiühendused ja paindlikud transpordilahendused töötamist distantstilt.
- Kinnisvarahinnad Tallinnas ja selle lähiümbruses jätkavad kasvamist ning inimesed otsivad üha enam alternatiivi kaugemalt.
- Valla elanike arv tuleb peamiselt eakamate inimeste, sisseerandajate või Eesti madalamat palka teenivate tööealiste inimeste arvelt. Elanike arv võiks tõusta seniselt 5432 inimeselt 6000–7000 inimeseni.

- Vallas on piisavalt võimalusi elamufondi arendamiseks.
- Majandusliku võimekuse vähenemine võib tuleneda eri kriiside mõjudest (globaalsed kriisid, majanduskriis), madalama sissetulekuga elanikkonna lisandumisest (maksutulud ei kata täiendavate teenuste osutamise kulusid) ja/või riigi regionaalpoliitilistest valikutest (omavalitsuste maksutulud vähenevad, surve täiendavate teenuste osutamiseks kasvab). Samuti tuleb omavalitsustel täiendavalt panustada riiklikult võetud eesmärkide täitmisel, sh rohepöörde eesmärgid.
- Välisrahastuse kaasamise võimalused on piiratud, vallas puudub võimekus rahastust taotleda või väheneb elatustaseme tõusu tõttu Eestisse tuleva välisrahastuse maht. Samuti peetakse välisrahastuse puhul prioriteetsemaks teisi Eesti piirkondi (nt Ida-Virumaa).

Stsenaariumiga kaasnevad mõjud:

- Elanikkonna kasv ei ole korralatsioonis valla tulubaasi kasvuga, suureneb surve avalike teenuste järele, millele vallas puudub vajalik kate. See tähendab tervikuna teenuste kvaliteedi langust. Inimesed saavad tulevikus loota vähem omavalitsuse pakutavatele teenustele ning peavad võtma senisest suurema osa kulutustest enda katta.
- Arvestada tuleb täiendava koormusega haridusele ja sotsiaalteenustele, varakult tuleb läbi mõelda lasteaias- ja koolikohtade kättesaadavuse tagamine, mis võib Tallinna lähiümbruse valdade näitel osutuda keeruliseks. Paljud noored lahkuvad Tallinna või teistesse keskustesse, valda tullakse ennekõike veetma pensionipõlve. See toob kaasa täiendava vajaduse sotsiaalhoolekande teenuste järele.
- Elanikkonna kasv omavalitsuse piires on ebaühtlane, ennekõike liiguvad inimesed valla põhjaossa, valla lõunaosas jääks elanike arvu muutus ka selles stsenaariumis väiksemaks või jätkuks seal endiselt kahanemine. See toob omakorda kaasa lõhede suurenemise valla eri piirkondade vahel.
- Selles stsenaariumis on võimalik, et tulevikus tuleb elanike arvu kasv ka sisserändest. Ukraina sõjapõgenike kogemus näitab, et selle stsenaariumi korral tuleb pakkuda kohapeal koostöös riigiga lõimumist soodustavaid teenuseid, samuti põhjalikult läbi mõelda haridus- ja kultuurivaldkonna korraldus ning sotsiaalteenuste pakumine.
- Uued inimesed aitavad ühelt poolt kaasa piirkondlike kogukondade elujõulisusele, samas muutuksid kogukonnad tervikuna anonüümsemaks. Kindlasti tuleks selle stsenaariumi puhul pingutada ühtse identiteeditunde tekitamiseks ja turvatunde suurendamiseks, eriti juhul, kui tegemist on eri kultuuridest pärit inimeste lisandumisega.
- Suurenev inimeste hulk toob kaasa ka taristu kasutatavuse, sh liikluskoormuse kasvu. Tähelepanu tuleb pöörata liiklusturvalisusele, teede seisukorrale jm.
- Käesolev stsenaarium rakendub ka juhul, kui elanikkonna kasv tuleneb end valla elanikuks mitte registreerivate kõrgemapalgaliste inimeste lisandumisest. Arvestades omavalitsuste suurenevat konkurentsi on selline areng pigem tõenäoline. Elanikud ootavad sel juhul kohalikult omavalitsuselt esmaste teenuste (heakord, taristu, lasteaiad, matkarajad jne) pakumist, kuid viivad oma maksuraha kas Raplasse või Tallinna, kus neil on juurdepääs soovitud koolidele või tasuta ühistranspordile.

Arvestades ümbritseva keskkonna turbulentsust, majanduse väljavaateid ning üldisi regionaalpoliitilisi suundumusi, on käesoleva stsenaariumi rakendumine küllaltki realistlik. Käesolev stsenaarium tähendab omavalitsuse jaoks üha suurenevat survet pakkuda suuremas mahus avalikke teenuseid üha väiksemate eelarvevõimalustega. Selliste arengute realiseerumisel peab jätkuma surve riigile omavalitsuste rahastusmudelite muutmiseks. Samuti tuleks analüüsida võimalusi teiste omavalitsustega liitumiseks, et optimeerida avalike teenuste pakumist.

Stsenaarium 3: Kestlikult kahanev Kehtna

Elanike arv kahaneb, kuid valla majanduslik võimekus kasvab.

Stsenaariumi eeldused:

- Valla elanike arv jätkab senist mõõdukat kahanemistrendi (või suudetakse säilitada ligikaudu tänane tase), kuid puudub otsene oht piirkondade hääbumiseks. Valla pingutused uute elanike

ligimeelitamiseks, sh noorte perede kaasamiseks ei too kaasa olulist muutust elanikkonna koosseisu osas. Elanike arv võiks olla perioodil lõpul olla 5300–5600.

- Kaugtöövõimalused laienevad ning uued töövormid võimaldavad paindlikku elukorraldust. Vallas tegutsevad ettevõtted (sh üleriigilise tähtsusega klaasiklast) on elujõulised, pakkudes tööd nii kohalikele kui leides kvalifitseeritud tööjõudu vajadusel mujalt. Palgatase ületab Eesti keskmist.
- Kiired ja mugavad transpordiühendused (sh Rail Baltica mõju) suuremate keskustega tagavad paindliku töö- ja elukorralduse.
- Vald pakub kaasaegset, turvalist, looduslähedast ja peresõbralikku elukeskkonda. Üheks võtmekohaks on kvaliteetse hariduse pakkumine vallas, et kooliealiste lastega peredel oleks motivatsiooni end valla elanikuks registreerimiseks.
- Noorte ja kõrgemapalgaliste elanike lisandumine tuleneb peamiselt juba vallas elavate, kui senini valda mitte sisse kirjutatud inimeste arvelt, mis omakorda tasakaalustab elanikkonna vananemisega kaasnevat survet sotsiaalhoolekande teenuste pakkumiseks.
- Vallal on tugev identiteet, seda nii valla üleselt kui ka üksikutes piirkondlikes kogukondades. Kogukondlik liikumine on aktiivne, inimesed võtavad osa oma kodukoha elu korraldamisest.
- Valla majanduslik võimekus kasvab nii otseselt läbi maksutulu suurenemise, st inimeste sissetulekud suurenevad ja elanikud soovivad senisest enam jätta maksutulu oma koduvalda, aga ka läbi valla võimekuse tuua investeringuteks lisaraha (riiklikud investeringud, Euroopa Liidu vahendid, eraraha) ning teenida tulu majandustegevusest. Välistatud pole tulubaasi suurendamine läbi kohalike maksude kehtestamise.

Stsenaariumiga kaasnevad mõjud:

- Maksutulude suurenemiseks stabiilse või mõõdukalt väheneva rahvaarvu tingimustes peavad inimeste sissetulekud kasvama. See omakorda tähendab, et vallas peavad olema loodud igakülgsed tingimused hästi tasustatud töökohtade loomiseks (tööstuspargi arendamine, kiire internet, kvalifitseeritud tööjõud jm) ning võimalused kaugtööks teistes keskustes.
- Majandusliku võimekuse kasv eeldab ka tarku otsuseid avalike teenuste pakkumise korraldamisel. Vähenev elanikkond sunnib valda põhjalikult analüüsima ja vajadusel muutma teenuste korraldust ning asutuste võrgustikku, mis arvestaks maksimaalselt kasutajate arvu ja paiknemist. Ennekoike puudutab see valla kultuuri- ja haridusasutuste võrgustikku, aga ka sotsiaalteenuseid. Kuigi selles stsenaariumis saab vald oma põhiülesannete osutamisega hakkama, tuleb vallal leida võimalusi teenuste optimeerimiseks. See võib viia näiteks suurema koostööni teiste omavalitsustega teenuste osutamiseks või ka ühisametnike palkamiseks suurema piirkonna katmiseks.
- Lisaks asutuste võrgustiku koondamisele kaasneb vajadus vaadata üle juhtimismudel. Kui teenuste kasutajate arv langeb, siis tuleb vallal kaaluda, millised teenused ja mis ulatuses oleks mõistlik viia ühtse juhtimise alla. Samuti võib tulevikus olla keeruline leida kvalifitseeritud tööjõudu kõikide oluliste funktsioonide katmiseks.
- Tehnoloogiliste lahenduste kiire arenguga suureneb sihitud ja personaliseeritud teenuste (sh elukaareteenuste) osakaal. Inimesed ei pea tulema mitte niivõrd teenusepakkuja juurde, vaid teenus viiakse inimesteni. Kus vajalik ja mõistlik, seal tuleks kaaluda teenuste delegerimist erasektorile.
- Kuna inimeste arv on langustrendis, siis muutub valla jaoks kriitiliselt tähtsaks vallas elavate, kuid valda mitte sisse kirjutatud elanike motiveerimine oma maksutulu jätmiseks kodukohta. Selleks tuleb paremini mõista inimeste valikute tagamaid (vajalik regulaarselt läbi viia elanikkonna uuringuid), sh lastele parema hariduse võimaldamine (eriti HEV lastele).
- Antud stsenaariumi puhul ei toimuks elanikkonna vähenemine kogu valla territooriumil võrdselt. On teatud piirkonnad (valla põhjaosas), kus elanike arv võib näidata hoopis tõusutrendi, ning teistes piirkondades (lõuna osas) võib vähenemine olla oluliselt järsem. See toob omakorda kaasa suuremad piirkondlikud lõhed.

Võttes arvesse demograafilisi trende on see tõenäolistest stsenaariumidest eelistatuim. Ühest küljest ei tooks see kaasa olulisi muutusi rahvastiku koosseisus ja kogukondade ülesehituses, samaks võimaldab valla majandusliku võimekuse kasv pakkuda kvaliteetseid ja kodulähedasi avalikke teenuseid. Valla tehtavad otsused peavad võtma arvesse inimeste arvu muutusi piirkondades, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgu

ajakohastamist, kuid väga suurt survet avalike teenuste kokku tõmbamiseks või asutuste sulgemiseks ei ole. Selles stsenaariumis väärtustatakse kogukondlikkust ja head elukeskkonda. Sellise tuleviku puhul puudub motivatsioon ühinemiseks mõne teise omavalitsusega, kui elanikkonna vähenemine jääb mõne protsendi piiridesse ning suudetakse vältida kogukondade tühjaks jooksmist.

Stsenaarium 4: „Vaene pruut“

Elanike arv kahaneb ja samuti väheneb valla majanduslik võimekus.

Stsenaariumi eeldused:

- Elanike arv jätkab kahanemist vaatamata valla pingutustele inimeste juurde meelitamiseks ja võimaluste loomiseks. Elanike arv võib selles stsenaariumis väheneda 5432 inimeselt 4500–5000 inimeseni.
- Vallas tegutsevad ettevõtted ei suuda pakkuda üleriigilises võrdluses konkurentsivõimelist töötasu (lõhe valla keskmise töötasu ja maakondliku ning riikliku keskmisega kasvab), ettevõtluse arengut pärsib olulisel määral kvalifitseeritud tööjõu vähesus.
- Transpordiühendused tagavad peamised ühendused suuremate keskustega, kuid Rail Baltica mõju kohalikule elu- ja majanduskeskkonnale pole veel avaldunud (raudteetrassi valmimine venib) või on selle mõju jäänud tagasihoidlikuks.
- Lisaks valla elanike arvu langusele elanikkond ka vananeb, mistõttu suureneb oluliselt surve sotsiaalhoolekandeteenuste pakkumiseks.
- Vallal on üha raskem hoida üleval asutuste võrgustikku, teenuste kasutajate arvu vähenemise tingimustes ja kulude kokkuhoidmiseks kaalutakse avalike teenuste koondamist, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgustiku kokku tõmbamist.
- Maksutulude kasvu pidurdavad jätkuvad globaalsed ja üleriigilised kriisid, majanduskriisi pikaajalised mõjud, kinnisvaraturu ebastabiilsus, kõrge inflatsioon ja kõrgena püsivad intressimäärad. Noortel peredel on äärmiselt keeruline saada laenu kodu rajamiseks maapiirkondadesse.
- Vallal puudub võimekus täiendava finantseerimise kaasamiseks vajalike investeeringute elluviimiseks, sh välisrahastuse kaasamiseks. Kehtna vald ei kuulu riiklike prioriteetide hulka, kuna sellele ei laiene õiglaste ülemineku toetused, samuti on riiklikud kompensatsioonimehhanismid suunatud pigem perifeersematele ja veelgi vaesematele omavalitsustele. Omavalitsuse laenukoormus on maksimaalselt ära kasutatud.

Stsenaariumiga kaasnevad mõjud:

- Vallal on üha raskem hoida üleval oma asutuste võrgustikku, teenuste kasutajate arvu vähenemise tingimustes ja kulude kokkuhoidmiseks kaalutakse avalike teenuste koondamist, sh haridus- ja kultuuriasutuste võrgustiku kokku tõmbamist. Tervikuna avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus halveneb.
- Selle stsenaariumi korral on lihtne sattuda allakäiguspiraali, kus vallajuhtidel puudub julgus teha rasked, kuid vajalikke otsuseid, mistõttu probleemid süvenevad. Raskeid otsuseid lükatakse võimalusel kaugemasse tulevikku.
- Vald ei suuda piisavalt konkureerida suuremate keskuste pakutavate hüvedega, mis motiveeriks inimest oma maksutulu suunamiseks kodukohta.
- Stsenaariumi realiseerumisel suurenevad piirkondlikud lõhed valla sees, kuna inimeste arvu vähenemine ning sellest tulenevalt teenuste koondamine tabab eri valla osasid erinevalt. Kõige enam on löögi all valla lõunaosa.
- Kuna avalike teenuste osutamine vajalikus mahus ja kvaliteedis osutub vallale pikas perspektiivis üle jõu käivaks ning valla elanike arv võib väheneda alla 5000, muutub poliitiliste arutelude peamiseks küsimuseks vajadus liituda mõne teise omavalitsusega. Stsenaariumi täismahus realiseerumisel on omavalitsuste liitumine kõige tõenäolisem variant, kusjuures liitumine võib toimuda kahepoolset (nt Rapla vallaga) või kaasates mitut omavalitsust. Võimalikud liitumisotsused sõltuvad ka riigi laiemast poliitikast ja meetmetest haldusreformi elluviimise jätkamiseks.

- Kuigi võimalik liitumine teis(t)e omavalitsus(t)ega võib pakkuda mitmeid lahendusi või leevendusi valla ees seisvatele probleemidele, toob see omakorda kaasa rida väljakutseid, mida selle stsenaariumi puhul tuleb arvestada, sh mõju valla ja selle piirkondlike kogukondade identiteedile, tekkiva omavalitsuse sisemistele regionaalsetele probleemidele. Kaasneb valla juhtimistasandi kaugenemine kodanikest, eriarvamustega kaasnev usalduse vähenemine jm.

Selleks, et valda ei tabaks vaikne hääbumine, mis viib vältimatult rikkamate kosilaste otsinguni, tuleb langetada täna tarku ja tulevikku vaatavaid otsuseid. Samas mõjutab inimeste liikumist ning omavalitsuste majanduslikku võimekust suurel määral ka laiem kontekst (globaalsed ja üleriigilised kriisid, regionaalpoliitilised valikud ja riigi rahanduslik seis). Vaatamata sellele, kas Kehtna vald jätkab tulevikus iseseisva omavalitsusena või mõne muu omavalitsuse koosseisus, on kõige olulisem pakkuda inimestele täisväärtuslikuks eluks sobilikku keskkonda ja vajalikke teenuseid.